

πολιτιστική αναζήτηση

ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΑΤΕ-ΠΕΙΡΑΙΩΣ

ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ 2016

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Σας καλωσορίζουμε στο νέο τεύχος της Πολιτιστικής Αναζήτησης. Εκτός από τη γνώριμη έντυπη μορφή του περιοδικού μας, η ηλεκτρονική έκδοσή του είναι πλέον διαθέσιμη και σε pdf, μέσω του νέου site, www.pokeater.gr, όπου μπορείτε να διαβάσετε όλα τα τεύχη εύκολα και γρήγορα, στο laptop, στο tablet και στο i-phone σας. Η τεχνολογία στην υπηρεσία του πολιτισμού.

Πολιτισμός χωρίς πνεύμα δεν νοείται. Γι' αυτό αρχίζουμε με την παρουσίαση της εκδήλωσης προς τιμή του αξέχαστου Τάσου Λειβαδίτη. Μια συνδιοργάνωση του Συλλόγου Εργαζομένων ΑΤΕ-Πειραιώς και του πο.κ.ε.ατε.π., που συγκέντρωσε το ειλικρινές ενδιαφέρον και την αγάπη όσων παρευρέθηκαν για να τιμήσουν τη μνήμη του μεγάλου ποιητή. Σε μια εποχή, όπου τα μεγέθη έχουν εξόχως χαμηλώσει, ο Λειβαδίτης στέκει ψηλότερα από ποτέ. Λέγεται ότι μόνος αληθινός κριτής των δημιουργών είναι ο χρόνος. Και στον Λειβαδίτη ο χρόνος έδωσε όχι μόνο αναγνώριση, αλλά και αγάπη.

Αγάπη για πρόσωπα αλλά και μέρη. Κρατώντας τις συναρπαστικότερες στιγμές που βιώσαμε σε Περού, Λονδίνο και Προβηγκία, καταγράφουμε τις δυνατές ταξιδιωτικές εμπειρίες μας στο εξωτερικό, σε τρία χωριστά αφιερώματα, για τα μέλη του πο.κ.ε.ατε.π. Με τα χαρογέλα των συναδέλφων μας να δεσπόζουν σε επιλεγμένα καρέ ανάμεσα σε πολλά κλικ, διεισδύουμε σε ξένους προορισμούς, μαθαίνουμε άλλες κουλτούρες και επιβεβαιώνουμε ότι το ταξίδι είναι τελικά ουσία ζωής.

Το δικό της, όμως, μοναδικό ταξίδι ζωής μάς διδάσκει και η σπουδαία καρδιοχειρουργός, Φανή Χρονίδου, που με μεγαλείο ψυχής, εγχείρησε αφιλοκερδώς στο Ονάσειο, στην πλέον κρίσιμη στιγμή του, τον σύζυγο της αγαπητής τέως συναδέλφου, Μαρίας Παπανικολάου. Μια τέτοια γυναικεία προσωπικότητα, μοναδικού πνευματικού και ηθικού διαμετράτος, θέλησε το πο.κ.ε.ατε.π. να αναδείξει μέσα από την ενδιαφέρουσα συνέντευξη που η γιατρός μάς παραχώρησε και αποτυπώνουμε στις σελίδες του περιοδικού.

Παράλληλα, θελίσαμε να προβάλουμε και μερικές ακόμα ιδιαίτερες διοργανώσεις του Πολιτιστικού μας Κέντρου, όπως τη διπλή επιμορφωτική επίσκεψη-ξενάγηση στο Μέγαρο της Βουλής, την οποία συνέβαστη μονοίμερη εξόρμηση μας στον ποταμό Λάδωνα για rafting και την τρίτη κατά σειρά ομαδική έκθεση του μαθήματος ζωγραφικής πο.κ.ε.ατε.π. Πεποιθηση και κοινός μας στόχος να πολλαπλασιάσουμε διαρκώς τις δράσεις μας, αναζητώντας νέα μονοπάτια έκφρασης και καλύντας σας να συσπειρωθούμε πολιτιστικά σε κρίσιμους καιρούς για την ίδια την ύπαρξή μας.

Στην Ελλάδα που μαστίζεται από την κρίση, εμείς ως πο.κ.ε.ατε.π. προσπαθούμε με όσες δυνάμεις μας δίνετε εσείς μέσω της πολύτιμης συνδρομής σας, να σας προσφέρουμε ανταποδοτικά όσα περισσότερα μπορούμε είτε μέσω του περιοδικού μας που αποτελεί κορωνίδα του πολιτιστικού μας έργου είτε μέσω των δράσεών μας.

Ευχόμαστε το νέο τεύχος της Πολιτιστικής Αναζήτησης που κρατάτε στα χέρια σας να σας μεταδώσει τα ίδια συναισθήματα χαράς που και οι ίδιοι νιώσαμε γράφοντας. Άλλωστε, τα σημαντικότερα πράγματα στη ζωή είναι οι μικρές ευχάριστες στιγμές, που μας μαθαίνουν πράγματα για εμάς και τον κόσμο γύρω μας, εξελίσσοντάς μας σε καλύτερους ανθρώπους.

Καλή ανάγνωση σε όλες και όλους!

Βασιλική Μελέτη

πολιτιστική αναζήτηση

ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΑΤΕ-ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Εκδότρια

Βασιλική Μελέτη
E-mail: vmeleti@yahoo.gr
Κάνιγγος 23, Τ.Κ. 106 77, Αθήνα

Συντακτική Ομάδα

Τζένη Λιαρομάτη
Βασιλική Μελέτη
Πάρης Παρασκευόπουλος
Μάρα Χαντζάκου

Στο τεύχος αυτό συνεργάστηκαν

Γιάννης Δρακάκης
Έθενα Κουρνέτα
Βασιλική Μελέτη
Ελένη Μόκου
Πάρης Παρασκευόπουλος
Φωτεινή Πουλία
Ελένη Στασινοπούλου
Ηρώ Φίλη
Απόστολος Φωτιάδης
Μάρα Χαντζάκου

Επιμέλεια - Παραγωγή

DOT REPRO AE
Ανδρομάχης 51, Τ.Κ. 176 71, Καλλιθέα
Τηλ: 210 95 82 566
Φαξ: 210 95 90 908
E-mail: dot@dotrepro.gr
www.dotgroup.gr

Σχεδιασμός 'Εκδοσης

DOT REPRO AE
Φανή Βεργίτον

- Επιτρέπεται η αναδημοσίευση άρθρων ή άλλων κειμένων, με απλή αναφορά στην πηγή (συγγραφέα και πολιτιστική αναζήτηση).

- Δημοσιεύσεις, πληροφορίες και αιθλητικογραφία στην "ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ"
Κάνιγγος 23, Τ.Κ. 106 77, Αθήνα

- Οι απόψεις των συνεργατών μας δεν εκφράζουν κατ' ανάγκη και την άποψη του περιοδικού.

- Παρακαλούμε τα κείμενα που αποστέλλονται στο περιοδικό για δημοσίευση να είναι σε ηλεκτρονική μορφή και να μην υπερβαίνουν τις 4 σελίδες.

Το περιοδικό διανέμεται στα μέλη του πο.κ.ε.ατε.π. δωρεάν

Ετήσιες συνδρομές

Ιδιώτες ..... 24€
Τράπεζες, Οργανισμοί, Ν.Π.Δ.Δ. κ.τ.λ ..... 20€
Φοιτητές, μαθητές ..... 5€

Πρόσκληση

προς τα μέλη μας που ζουν
εκτός Αθήνας και Θεσσαλονίκης:

Συνάδελφοι,
ζητάμε τη βοήθειά σας για τη διοργάνωση εκδηλώσεων
εκτός των δύο μεγάλων αστικών κέντρων. Επιθυμούμε
να μας ενημερώνετε για ενδιαφέροντα πολιτιστικά
δρώμενα που συμβαίνουν στην περιοχή σας, και εμείς
να συμβάλλουμε με όποιο τρόπο μπορούμε.

Θα θέλαμε να είστε ο σύνδεσμός μας στον τόπο σας και
μαζί να πραγματοποιούμε δράσεις που θα μας
αναβαθμίζουν πολιτιστικά και θα ισχυροποιούν τους
δεσμούς μας.

Επικοινωνήστε με:

Μάρα Χαντζάκου
Πρόεδρο πο.κ.ε.ατε.π.
chantzakou@gmail.com

Βασιλική Μελέτη
Γραμματέα Εφ. Εκδόσεων, Τύπου και Δημοσιότητας
vmeleti@yahoo.gr

Ηρώ Φίλη
Γραμματέα Εφ. Πολιτιστικών Θεμάτων και Εκδηλώσεων
iro.filis@yahoo.gr

Μαρία Μυλωνά¹
Γραμματέα Εφ. Πολιτιστικών Δρ/των Θεσσαλονίκης
milonamaria@yahoo.com

Πίνακας εξωφύλλου:
Οδός Κλεψύδρας, Πλάκα
Ελαιογραφία σε καμβά
του Γιάννη Μπλάνα

4-9
αφιέρωμα
ΤΑΣΟΣ ΛΕΙΒΑΔΙΤΗΣ

10-11
ταξιδεύοντας
ΠΕΡΟΥ - ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΧΩΡΙΣ ΟΡΙΑ...

12-13
priν brEXit
Χριστούγεννα στο ΛΟΝΔΙΝΟ

14-15
Ξενάγηση
Επίσκεψη στη ΒΟΥΛΗ

16-21
οδοιπορικό²
Ταξίδι - ΠΡΟΒΗΓΚΙΑ

22-25
προσωπικότητα
ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ - Φανή Χρονίδου

26-27
εξορμήσεις
Εμπειρία...RAFTING!

28-29
μουσική³
CD ΑΠΟΓΕΙΩΣΗ Απόστολος Φωτιάδης

30-31
event
GO KART

32-33
επιεύθερο βήμα
Διήγημα - ΕΚΠΛΗΡΩΣΗ

34
καλλιτεχνικά⁴
ΕΚΘΕΣΗ Ζωγραφικής

35
έγιναν επίσης
ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ σε Αθήνα & Θεσ/κν

μαζί με άλλους αριστερούς καθηλιτέχνες και διανοούμενους. Επιστρέφοντας, εκδίδει δύο συλλογές, «Μάχη στην άκρη της νύχτας» και «Αυτό το αστέρι ανήκει σε όλους μας», οι οποίες αποτυπώνουν με σκληρό ρεαλισμό τις συνθήκες που επικρατούσαν στα στρατόπεδα εξορίας. Ότις η πρώτη ποιητική του περίοδος, η περίοδος της στράτευσης, όπως έχει χαρακτηριστεί, είναι εμποτισμένη από την αγωνιστικότητα του εξόριστου που δεν διαπραγματεύεται, με κανένα τίμημα, τις ιδέες του.

Το 1954 αρχίζει η συνεργασία του με την εφημερίδα «Αυγή», στην οποία γράφει κριτική ποίησης. Το 1967 η συνεργασία αυτή διακόπτεται για να συνεχιστεί μετά το 1974, έως το 1980. Το 1955 οδηγείται σε δίκη στο Πενταμελές Εφετείο για την ποιητική συλλογή του «Φυσάει στα σταυροδρόμια του κόσμου». Αιτία το φιλειρηνικό της περιεχόμενο. Πλήθος κόσμου, και ανάμεσά τους πολλές προσωπικότητες των γραμμάτων, παρακολούθησαν αυτή την πνευματική δίκη, όπου ο ποιητής μετέτρεψε το εδώλιο σε βήμα, απ' όπου διατύπωσε την ουσία και το σκοπό της τέχνης του. Συγκίνοει, όχι μόνο το ακροατήριο, αλλά και

ΤΑΣΟΣ ΛΕΙΒΑΔΙΤΗΣ ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΟ

Ο Τάσος Λειβαδίτης γεννήθηκε στις 20 Απριλίου 1922 και πέρασε τα παιδικά του χρόνια στο Μεταξουργείο. Ανέμελα και ευτυχισμένα χρόνια, καθώς η οικονομική άνεση του πατέρα επέτρεπε να έχουν στο σπίτι υπηρεσία και δασκάλους μουσικής. Ο ίδιος έπαιζε πιάνο και βιολί, όπως και τα αδέλφια του. Είχε τέσσερα μεγαλύτερα αδέλφια, τον Αλέκο, γνωστό πιθοποιό του Θεάτρου και του κινηματογράφου, τον Μίμη, μουσικό της Λυρικής, τη Χρυσαφένια και τον ετεροθαλή Κωνσταντίνο, από τον πρώτο γάμο της μπέρας του.

Το 1940 γράφτηκε στη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών, αλλά δεν ολοκλήρωσε τις σπουδές του, εξαιτίας της Κατοχής και της στράτευσής του στην ΕΠΟΝ. Την ίδια περίοδο πέθανε κατεστραμμένος οικονομικά ο πατέρας του.

Το 1946 παντρεύτηκε τη Μαρία Στούπα, παιδική του φίλη και ποιήτιμη σύντροφο σε οικογένεια τη ζωή του, με την οποία απέκτησαν μία κόρη, τη Βάσω.

Το 1951, ενώ ο ποιητής ήταν εξόριστος στη Μακρόνησο, πέθανε η μπέρα του. Την ίδια χρονιά δημοσίευσε το πρώτο του ποίημα, «Το τραγούδι του Χατζηδημήτρη», στο περιοδικό «Ελεύθερα Γράμματα», ενώ κείμενά του δημοσίευσε στην Συνέχεια και στην «Νέα Εστία».

Το διάστημα 1948-1952 εκτοπίζεται στον Μούδρο, στον Άν Στράτη και στη Μακρόνησο,

τους δικαστές, και αθωώνεται πανηγυρικά. Πρωτοστατεί στην ίδρυση του περιοδικού «Επιθεώρηση Τέχνης», του οποίου θα είναι τακτικός συνεργάτης έως τη διακοπή της έκδοσής του, πλόγω της χούντας. Το 1958 εκδίδεται το μείζον έργο του «Οι γυναίκες με τ' αλογίσια μάτια».

Το 1961 συνεργάζεται στην ταινία «Συνοικία το Όνειρο». Γράφει το σενάριο της ταινίας (μαζί με τον παιδικό του φίλο Κώστα Κοτζιά, σε σκηνοθεσία Αλέκου Αλέξανδράκη) και τους στίχους των τραγουδιών, σε μουσική Μίκη Θεοδωράκη. Η ταινία θα απαγορευτεί από τη πλογοκρίσια. Την ίδια χρονιά πάρει μέρος σε συναυλίες του Μίκη Θεοδωράκη ανά την ελληνική επαρχία, απαγγέλλοντας ποιήματά του και συνομιλώντας με το κοινό.

Από τα μέσα της δεκαετίας του '60, ο ποιητής

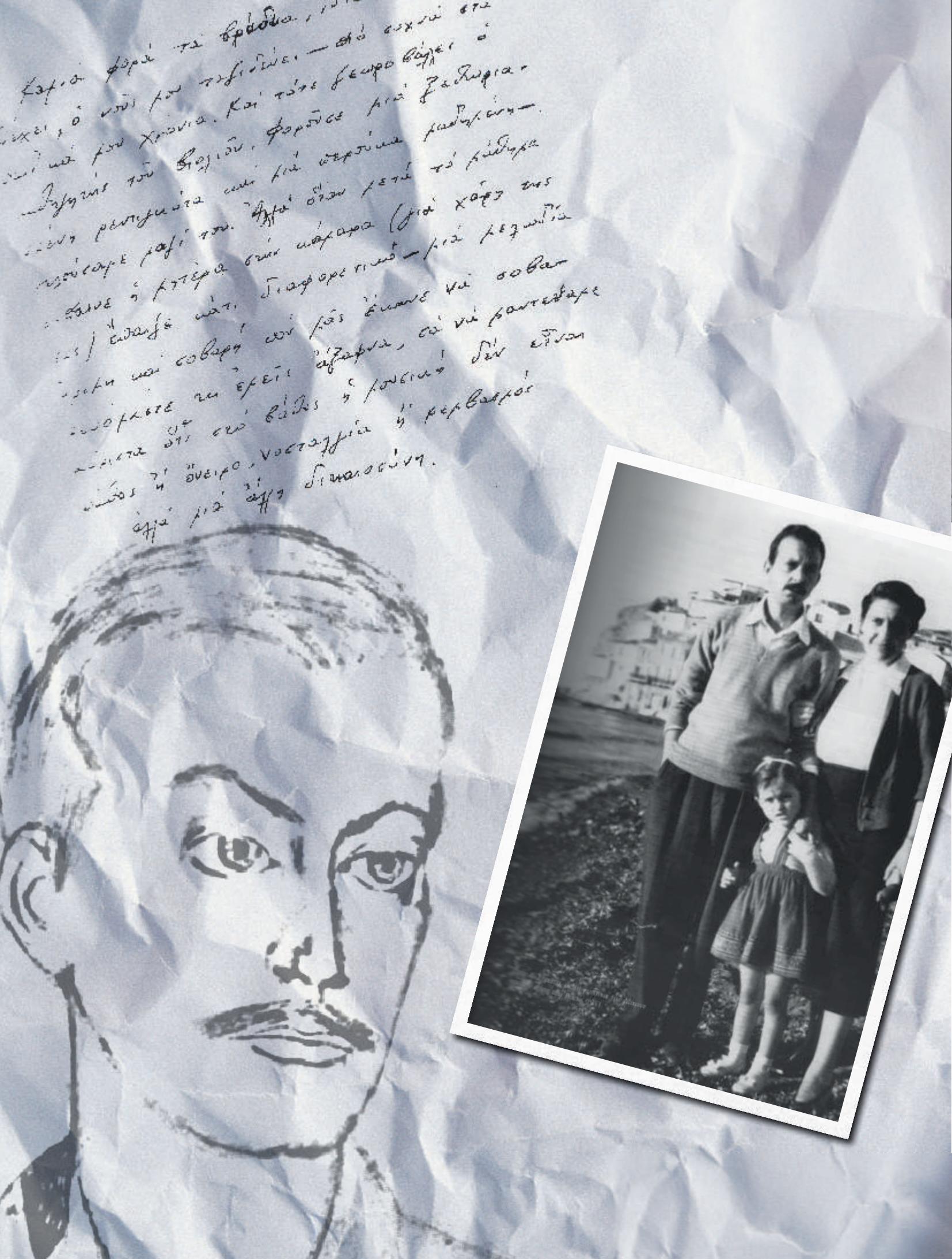
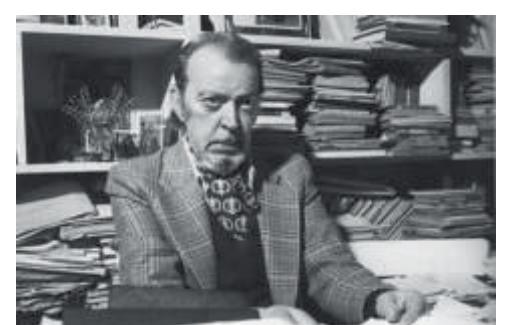
απλιάζει προσανατολισμό και εκφράζει την πικρία του ποιητή για τα διαφεύγοντα όνειρα της νιότης του και την αγωνία του μπροστά στη σκληρή πραγματικότητα. Την περίοδο της δικτα-

τορίας βυθίστηκε στη σιωπή και έμεινε άνεργος. Για πλόγους επιβίωσης, όπως οι περισσότεροι προσδευτικοί συγγραφείς, διασκέυαζε ή μετέφραζε, με το ψευδώνυμο Α. Ρόκκος, κλασικά έργα σε μεγάλη περιοδικά. Παρουσίασε μια σειρά από βιογραφίες ποιητούχων και ακόμα μια σειρά από περιλήψεις, σε μορφή εκτενών διηγημάτων, μεγάλων έργων της παγκόσμιας ποιητείας.

Μετά τη δικτατορία, πέρασε από τις συνθέσεις σε ποιήματα οιλιγόστιχα και επεξεργάστηκε μια προσωπική μυθολογία, κορυφαία έκφραση της οποίας είναι η συλλογή του «Βιολέτες για μια εποχή» (1986), που θεωρήθηκε το κύκνειο άσμα του. Μετά το θάνατό του εκδόθηκαν χειρόγραφα ανέκδοτα ποιήματα του με τίτλο «Χειρόγραφα του Φθινοπώρου».

Ο Τάσος Λειβαδίτης πέθανε στην Αθήνα, στο Γενικό Κρατικό Νοσοκομείο, στις 30 Οκτωβρίου 1988, από ανεύρυσμα κοιλιακής αορτής. Τον τάφο του στο Α' Νεκροταφείο κοσμεί ένα κομμάτι πλευκό μάρμαρο σε σχήμα παπύρου που πάνω του έχουν σκαπλιστεί οι παρήγοροι στίχοι του:

Πρόλογος στην αιωνιότητα:
Κάποτε θα ξανάρθω. Είμαι ο μόνος κληρονόμος. Κ' η κατοικία μου είναι παντού όπου κοιτώ.

*Πηγή πληροφοριών:

- ΤΑΣΟΣ ΛΕΙΒΑΔΙΤΗΣ «Τραγούδια, όπως τραγουδάει το ποτάμι», Συγγραφέας Γιάννης Κουβαράς, Εκδόσεις Μετρονόμος
- Διαδικτυακά άρθρα από αφιερώματα στον ΙΑΝΟ

Στη μνήμη του Τάσου Λειβαδίτη

Υπεύθυνης διοργάνωσης: Μ. Χαντζάκου - Γ. Μούλου
Την Παρασκευή 11 Δεκεμβρίου 2015, στις 8 μ.μ., στην αίθουσα του ΣΕΤΑΠ, Αμερικής 10, 3^{ος} όροφος, σε συνδιοργάνωση με τον ΣΕΤΑΠ, πραγματοποιήθηκε μεγάλη εκδήλωση - αφιέρωμα με τίτλο:

ΤΑΣΟΣ ΛΕΙΒΑΔΙΤΗΣ: Επάγγελμά μου: Το ακατόρθωτο.

Περιελάμβανε:
Εναρκτήριο καλωδορίσμα από τους Προέδρους ΣΕΤΑΠ και πο.κ.ε.ατε.π.
Στέλιο Μπενετάτο και **Μάρα Χαντζάκου**.
•Προβολή video με αρχειακό υπίκιο για τη ζωή και το έργο του ποιητή.
•Απίγγειλη στην πιθοποιός **Γιώτα Φέστα**.
•Για τον ποιητή και τον άνθρωπο μίλισαν οι:
Γιάννης Κουβαράς: φιλόλογος, κριτικός ποίησης, ποιητής.
Γιάννης Βάγιας: δικηγόρος, επιστήθιος φίλος του Τάσου Λειβαδίτη.
•Ακούστηκαν μελοποιημένα ποιήματα από τη χορωδία και την ορχήστρα του πο.κ.ε.ατε.π.
•Προσφέρθηκε μπουφές και η βραδιά έκλεισε με μουσικό πρόγραμμα από τους συναδέλφους-μουσικούς:
Τζένη Ντούρου: Τραγούδι, κρουστά, **Χρήστο Βολακάκη**: Μπουζύκι, τραγούδι, **Μιχάλη Σασσό**: Κιθάρα, τραγούδι. Στο πιάνο: ο μαέστρος **Μιχάλης Παπαπέτρου**. Τραγούδησε ο **Ελένη Δημοπούλου**.
Η είσοδος ήταν επεύθερη. Η εκδήλωση σημείωσε μεγάλη επιτυχία και παρευρέθηκαν τουλάχιστον 180 άτομα.
*Οι φωτογραφίες της εκδήλωσης ανήκουν στη συνάδελφο-μέλος της Εφορείας Μορφωτικών Θεμάτων πο.κ.ε.ατε.π. **Βάγια Τράκα**.

αφιέρωμα στον
Τάσο Λειβαδίτη

Μια άκρως συγκινητική εκδήλωση-αφιέρωμα, σε κοινή διοργάνωση του **Συνδέομενων ΑΤΕ-Πειραιώς** και του **πο.κ.ε.ατε.π.**, έγινε προς τιμή του μεγάλου μας ποιητή, Τάσου Λειβαδίτη, με τίτλο «ΤΑΣΟΣ ΛΕΙΒΑΔΙΤΗΣ - Επάγγελμά μου: Το ακατόρθωτο». Η περίσταση λαμπρή και η χαρά μας ακόμα μεγαλύτερη, καθώς ανάμεσα στους καλεσμένους της βραδιάς ήταν ο αγαπημένος εγγονός του ποιητή Στέλιος, καθώς και οι ανηψιές του Βάνα και Βίκι. Τιμή για εμάς αποτέλεσε και η παρουσία της μεγάλης γιλντριάς Ασπασίας Παπαδοπεράκη καθώς και της γνωστής καλλιτέχνιδας Μαρίζας Κωχ.

**Αν θέλεις να λέγεσαι άνθρωπος,
θα πρέπει να μπορείς να πεθάνεις
ένα οποιδήποτε πρωινό.
Αποβράδις στην απομόνωση
θα γράψεις ένα μεγάλο τρυφερό
γράμμα στη μάνα σου
θα γράψεις στον τοίχο την ημερομηνία,
τ' αρχικά του ονόματός σου και μια λέξη:
Ειρήνη
σα νύγαφες όλη την ιστορία
της ζωής σου.**

Εκτός από την προβολή video με αρχειακό υπίκιο για τη ζωή αυτού του υψηλού διαμετρήματος ποιητή, αποσόματα από το έργο του απήγγειλε η πιθοποιός Γιώτα Φέστα, ενώ για τον ποιητή και άνθρωπο Λειβαδίτη μίλισαν ο φιλόλογος, κριτικός ποίησης και ποιητής Γιάννης Κουβαράς, καθώς και ο δικηγόρος, αλλά και επιστήθιος φίλος του Τάσου Λειβαδίτη, Γιάννης Βάγιας. Επίσης, ακούστηκαν μελοποιημένα ποιήματα από τη χορωδία και την ορχήστρα του πο.κ.ε.ατε.π. και η βραδιά έκλεισε με ένα ιδιαίτερο μουσικό πρόγραμμα από τους μουσικούς, Τζένη Ντούρου, Χρήστο Βολακάκη και Μιχάλη Σασσό, με μαέστρο τον Μιχάλη Παπαπέτρου και τραγούδη από την Ελένη Δημοπούλου. Η εκδήλωση σημείωσε μεγάλη επιτυχία καθώς στην εκδήλωση παρευρέθηκαν τουλάχιστον 180 άτομα.

Δύο λόγια για τον ποιητή

Ο Τάσος Λειβαδίτης υπήρξε ταπεινός με όλη τη μεγαλοσύνη της έννοιας, από φιλοσοφικά επιλεγμένη θέση. Οι πικρίες του δεν είχαν να κάνουν με μικροψυχία, αλλά με την επίγνωση της τραγικότητας της ανθρώπινης μοίρας. Οι μελαχολικοί στίχοι του, που μυρίζουν χρόνο και ανάμνηση, είναι η προσπάθεια του ίδιου να επιβιώσει της απώλειας και της εγκατάλειψης. Ήταν ο παλιμογράφος των αιδνάτων και μιλούσε με κύριο δίσιμο μεταφοράς του το συναίσθημα.

Παρά την αστική καταγωγή του, ρίχτηκε στους αγώνες με την αντίσταση και την αριστερά, εξορίστηκε, βίωσε πολιτικές απογοπεύσεις καθώς και την ήττα. Τα σημαντικότερα στοιχεία που εγγράφονται στην ποίηση του Τάσου Λειβαδίτη είναι το επαναστατικό, το ερωτικό, αλλά και η μελαχολική αισιοδοξία. Ο γερμανικός ρομαντισμός, ο κρητικός ρεαλισμός, ο υπαρξισμός, ο Ρίτκε, ο Νταστογιέφσκι, ο Μαρξ και πολλοί άλλοι εισβάλλουν στο έργο του Λειβαδίτη και το καθιστούν μια ενεργή αντίφαση, έτοιμη να εκραγεί. Οι μελετητές του συνήθως χωρίζουν σε τρεις περιόδους την ποίηση του Λειβαδίτη, ορίζοντας πρώτη την ποιητικοποιημένη και επική, δεύτερη τη συνειδητοποίηση της ουτοπίας και τρίτη εκείνη της μεταφυσικής αναζήτησης και εσωστρέφειας. Παρόλη την τριχοτόμηση του έργου του, η ποίησή του στο σύνολό της είναι επί της ουσίας ποιητική, γιατί η ίδια του η ζωή συνιστούσε ποιητική στάση.

Ο άνθρωπος πρώτα έκλαψε και τραγούδησε, μετά μίλησε και έγραψε. Η ποίηση προηγήθηκε αιώνες της πεζογραφίας, ο Όμηρος του Ηροδότου. Πιο πολύ κι απ' τους ανθρώπους, τα τραγούδια τους αγάπησα. Ισως γιατί ο άνθρωπος είναι φθαρτός, τα τραγούδια άφθαρτα, γηγίνη ηχώ της αιωνιότητας. «Νάσαι τόσο πρόσκαιρος και να κάνεις όνειρα τόσο αιώνια», γράφει ο Λειβαδίτης.

Ο Τάσος Λειβαδίτης τίμησε εξίσου την ποίηση και το τραγούδι, γράφοντας στίχους πασίγνωστων τραγουδιών. Απορρίπτει το διαζύγιο ποίησης/στιχουργίας, κατά βάθος το έργο του είναι όψεις της ίδιας σελίδας, του ίδιου νομίσματος, περιβόλι της ποίησης.

**Οι εραστές δεν βλέπουν,
μόνο αγγίζονται.
Μα οι ρώγες των δαχτύλων τους
είναι τα ίδια τα πελώρια,
τα πάντοτε έκπληκτα μάτια του Θεού.**

Τιμάμε έναν ποιητή που αυτοαναφλέχθηκε από πόθο για το όραμα της κοινωνικής δικαιοσύνης, που κράτησε αριθίδωτο το όραμα της νιότης, που ύμνησε τη συντροφικότητα.

Έναν ποιητή που έζησε το τέλος των συλλογικών μύθων, αλλά έστησε ακατάλυτο μνημείο των πεσόντων συντρόφων του.

Τον ποιητή-ενεργό πολίτη που είδε τον εαυτό του σαν ένα ψηφίο μέσα στην παγκόσμια λέξη Λευτερία, που δεν συγχρωτίστηκε, δεν συναλλάχτηκε με καμιά εξουσία, κοινωνική, πολιτική, κοσμική.

Τιμάμε τον ποιητή που μας έφερε ένα βήμα μπροστά στον Παράδεισο, μους μας έβγαλε στα

**Κι όταν ένα παιδί κοιτάει με έκσταση
το δειλινό, είναι που αποθηκεύει
θλίψεις για το μέλλον.**

δεν νοείται η πρώτη σελίδα χωρίς την όπισθεν. Ο ποιητής εκτελωνίζει από την πίσω πλευρά του μιαίσιον του το τραγούδι, μεταποιώντας με την ευρύτερη σημασία την ποίηση σε στίχο.

Ο Τάσος Λειβαδίτης δεν στηρίχτηκε ποτέ σε κομματική βοήθεια, δεν είχε «αυθή», όπως πολλοί ομέτεχνοί του, παρά μόνο φίλους. Στήριξε με συνέπεια την αγάπη προς τον άνθρωπο, την ελευθερία στην έκφραση, το σεβασμό στις αξίες της ζωής, κάνοντας την ποιητικότητα καθημερινή πρακτική.

Τα μουσικά κομμάτια που ακούστηκαν στην εκδήλωση

Ο άνθρωπος πρώτα έκλαψε και τραγούδησε, μετά μίλησε και έγραψε. Η ποίηση προηγήθηκε αιώνες της πεζογραφίας, ο Όμηρος του Ηροδότου. Πιο πολύ κι απ' τους ανθρώπους τα τραγούδια τους αγάπησα. Τώσι γιατί ο άνθρωπος είναι φθαρτός, τα τραγούδια άφθατα, η γίνηνη ηχώ της αιωνιότητας. «Νάσαι τόσο πρόσκαιρος και να κάνεις όνειρα τόσο αιώνια», γράφει ο Λειβαδίτης.

Ο Τάσος Λειβαδίτης τίμησε εξίσου την ποίηση και το τραγούδι, γράφοντας στίχους πασίγνωστων τραγουδιών. Απορρίπτει το διαζύγιο

• • • • •

Τραγούδια που ακούστηκαν από τη χορωδία

Δρόμοι που χάθηκα
Την πόρτα ανοίγω το βράδυ
Έχω μια αγάπη όλο δική μου

Τραγούδια που ακούστηκαν από την ορχήστρα

Πήρα τους δρόμους του ουρανού
Σαββατόβραδο
Βρέχει στη φτωχογειτονία
Μάνα μου και Παναγιά
Δραπετσώνα

Δρόμοι που χάθηκα

Το 1977 κυκλοφορούν τα «Λυρικά» σε μουσική Μ. Θεοδωράκη. Είναι ο πρώτος δίσκος του Θεοδωράκη αποκλειστικά με στίχους του Τ. Λειβαδίτη. Παρουσιάστηκαν και πιχογραφίθηκαν ζωντανά, στο θέατρο του Λυκαβηττού, στο πλαίσιο του Β' Μουσικού Αυγούστου. Από αυτή τη συλλογή και το «Δρόμοι που χάθηκα».

Την πόρτα ανοίγω το βράδυ

(από το δίσκο τα «Λυρικά») σε μουσική Μ. Θεοδωράκη.

Τραγούδι που συμπυκνώνει το ποιητικό σύμπαν και την προσωπική κοινωνία του ποιητή, αφού βρίσκονται μέσα σ' αυτό τόσο το ανθρωπιστικό ίδεωδες και τη συντροφική του αγάπη που χαρακτηρίζουν τα νεανικά του χρόνια, όσο και το μεταφυσικό, αλπικό και το θρησκευτικό συναίσθημα που χαρακτηρίζει την όψη μιας ποίησης και στιχουργική του.

Αυτοβιογραφία

Άνθρωποι που δε γνώρισα ποτέ μού 'ένωσαν το αίρα μου και τ' ονομά μου στην πλκία μου χιονίζει, χιονίζει αδιάκοπα μια κίνηση πάντα σα νά θελα να προφυλακτώ από νά χτύπησα δίψασα για όλη τη ζωή, κι όμως την άρπησα για ν' αρπακτώ απ' τα πελώρια αγκάθια της αιγαίνοτας, η σάρκα μου ένας επίδεσμος γύρω απ' το αυριανό μου τίποτα κανέις δεν μπορεί να με βοηθήσει στον πόνο μου εκτός απ' τον ίδιο μου τον πόνο - είκαι εσώ, ανάρεσά σας, κι ολορόναχος, κ' η ποίηση σα μια μεγάλη αλήθεια που την ανακαλύπτεις ύστερα από χρόνια, όταν δεν μπορεί να σου χρησιμέψει πια σε τίποτα. Επάγγελμά μου: το ακατόρθωτο.

Από τη ΣΥΜΦΩΝΙΑ No 1

Είβες ποτέ σου μες στα μάτια των νικηφόρων στρατιωτών την πικρή θέληση να ζήσουν!

Η δυστυχία σε κάνει πάντα να αναβάλεις - έφυγε η ζωή.

οι φίλοι είχαν χαθεί κι οι εχθροί ήταν μικρόψυχοι για να μπορείς να τρέφεσαι απ' το μίσος σου...

...και τα μάτια σου βουρκύνουν, θαυμηρένα ζαρνικά από τους παλιούς λησμονημένους θεούς και τις παντούναμες παιδικές ευπιστίες...

Πάνω στα υγρά τσαλακωμένα σεντόνια μαραίνονταν το γέλιο των αγέννητων παιδιών...

και σρίγουν και χωρίζουν οι άνθρωποι και δεν πάρεις τίποτα ο ένας απ' τον άλλον.

Γιατί ο έρωτας είναι ο πιο δύσκολος δρόμος να γνωριστούν.

Γιατί οι άνθρωποι, σύντροφε, ζουν απ' τη στιγμή που βρίσκουν μια θέση στη ζωή των άλλων.

Αυτό τ' αστέρι είναι για όλους μας (απόσπασμα)

Θά θέλεις να φωνάζω το όνομά σου, αγάπη, με όλη μου την δύναμη.

Να τα ακούσουν οι κτίστες από τις σκαλωσίες και να φιλοιούνται με τον ήλιο

να το μάθουν στα καράβια οι θερμαστές και να ανασάνουν όλα τα τριαντάφυλλα

να τ' ακούσει η άνοιξη και νά έρχεται πιο γρήγορα να το μάθουν τα παιδιά για να μην φορούνται το σκοτάδι,

τα τρυγόνια πάνω στους φράκτες να το ακούσουν οι πρωτεύουσες του κόσμου

και να το ξαναπούνε μ' όλες τις καμπάνες τους να το κουβεντιάζουν τα βράδια οι πλύστρες χαιρεύοντας τα προσμένα χέρια τους.

Να το φωνάξω τόσο δυνατά που να μην φορίανται πιο γρήγορα καμιά έλπιδα πια να μην πεθάνει.

Κι όταν πεθάνουμε, αγαπημένη μου, εμείς δε θα πεθάνουμε.

Αφού οι άνθρωποι θα κοιτάζουν το ίδιο αστέρι που κοιτάζουμε αφού θ' ανασάνουν σ' έναν κόσμο,

που εγώ κ' εσύ τον ονειρευτήκαμε έ, τότε, αγαπημένη, θάμαστε πιο ζωντανοί από κάθε άλλη φορά.

Αφού κάθε στιγμή οι άνθρωποι θα με βρίσκουν στο έρημο ψωμί, στα δίκαια χέρια, στην αιώνια ελπίδα, πώς θα μπορούσαμε, αγαπημένη μου, νάχουμε πεθάνει...

Έρωτας

Όλη τη νύχτα πάλεψαν απεγνωσμένα να σωθούν απ' τον εαυτό τους, δαγκώθηκαν, στα νύχια τους μείναν κομμάτια δέρμα, γεμάτα κανές σαν δυο αντιπέρασπιστοί εχθροί, σε μια στιγμή, αλλόφρονες, ματωμένοι, ρυάλανε μια κραυγή σα ναναοί, που, λίγο πριν ζεψυχήσουν, θαρρούν πως βλέπουν φύτα, κάπου μακριά.

Κι όταν ζημέρωσε, τα σώματά τους σα δυο μεγάλα ψαροκόκαλα ζεβρασμένα στην όχθη ενός καινούργιου μάταιου πρωινού.

Μη σημαδέψεις την καρδιά μου

Αδερφέ μου, σκοπέ αδερφέ μου, σκοπέ

σ' ακούν να περπατάς πάνω στο χιόνι

σ' ακούν να περπατάς πάνω στο χιόνι

σ' ακούν που βλέκεις με στην παγωνιά σε γνωρίων, αδερφέ μου

και με γνωρίζεις.

Στοιχηματίων ότι έχεις μια κοριτσούτικη φωτογραφία στην τσέπη σου.

Στοιχηματίων αριστερά μέσα στο στήθος σου πως έχεις μια καρδιά.

Θυμάσαι;

Είχες κάποτε ένα τετράδιο γνωρισμένο χελιδόνια

είχα κάποτε ονειρευτεί να περπατήσουμε κοντά - κοντά στο κουτελό σου ένα μικρό σημάδι

απ' την σφρεντόνια μου στο μαντλί μου φυλάνε διπλωμένα τα δάκρυά σου

στην άκρη της αυλής μας έχουν ζεμείνει τα σκολιανά παπούτσια σου στον τοίχο του παλιού σπιτιού

στον τοίχο του παλιού σπιτιού φέργουν ακόμα με κιμωλία γραμμένα τα παιδικά μας όνειρα.

Γέρασε η μάνα σου σφουγγαρίζοντας τις σκάλες των υπονυρείων

το βράδυ σταματάει στη γνωστή και αγοράζει λίγα κάρβουνα απ' το καρότσι του πατέρα μου κοιτάζονται μια στιγμή και χαμογελάνε

την ώρα που εσύ γεμίζεις τ' όπλο σου κ' ετοιμάζεσαι να με σκοτώσεις.

ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΧΩΡΙΣ ΟΡΙΑ...

Σύντομη, άρα επιφανειακή και υποκειμενική η εμπειρία μας, όπως και ενός απλού τουρίστα, που διένυσε πολλά χιλιόμετρα σε λιγότερο από δύο εβδομάδες. Σκόρπιες εντυπώσεις από μια χώρα με πολύ μεγαλύτερη έκταση από την Ελλάδα, με 30 εκατομμύρια κατοίκους και πολιτιστικές αναφορές από τα προϊστορικά χρόνια μέχρι την κατάκτηση της από τους Ισπανούς τον 16^ο αιώνα.

Το Περού συνορεύει βόρεια με τον Ισημερινό και την Κολομβία, ανατολικά με τη Βραζιλία και τη Βολιβία, νότια με τη Χιλή, ενώ δυτικά βρέχεται από τον Ειρηνικό Ωκεανό. Είναι η τρίτη μεγαλύτερη χώρα της Λατινικής Αμερικής με συνολική έκταση 1.285.216 τετρ. χλμ. και πληθυσμό 29,5 εκ. κατοίκους. Πρωτεύουσα η Λίμα. Ένας συνδυασμός από βουνά, έρημο και ζούγκλα συνιστούν τη φύση στο Περού. Τόσο διαφορετική και απροσδόκτη που σίγουρα ξαφνίαζε!

Σημαντικότερος πολιτισμός του Περού, αυτός των Ίνκας, που ίδρυσαν την ισχυρότερη και μεγαλύτερη αυτοκρατορία, που γνώρισε την Νότιο Αμερική. Μια ιστορική αυτοκρατορία με ουσιαστική κρατική και αστική οργάνωση, που εξαφάλιζε στους υπηκόους της, Κέτουσα, τροφή, ασφάλεια, άφθονο χρυσό και ιδιαίτερες επιδόσεις στην ιατρική και την αστρονομία.

Βρεθήκαμε στον αρχαιολογικό χώρο, το περίφημο Macchu Picchu, που οπαίνει «παλιό βουνό». Απολαύσαμε μια θαυμάσια διαδρομή με το τραίνο στη στενή κοιλάδα του ποταμού Ουραμπάμπα, με θεόρατα και αμέτρητα βουνά δεξιά και αριστερά μας. Διασχίζοντας το ανηφορικό μονοπάτι, αντικρίσαμε στα πόδια μας το οροπέδιο με τα ερείπια των ναών και οικιών των κληρικών, εικόνα που μας έκοψε την ανάσα, μεταφορικά και κυριολεκτικά. Για τους Έλληνες επισκέπτες, η διαφορά της τεχνοτροπίας και του μεγαλείου των μνημείων της αρχαίας Ελλάδας είναι εμφανής από την πρώτη ματιά, όμως είναι άμεσα αισθητή η κοομική ενέργεια, που εκπέμπει τόσο το τοπίο όσο και ο επιβλητικός χώρος.

Ανεβαίνοντας στις Άνδεις, μέχρι τα 4.600 μέτρα, φτάσαμε, λαχανισμένοι από την έλλειψη οξυγόνου, στο Πούνο, χτισμένο στην κοίτη της μεγαλύτερης στον κόσμο πλωτής λίμνης -σε αυτό το υψόμετρο- της λίμνης Τιτικάκα, με τα πλωτά νησιά της φυλής των Ούρος. Μπροστά μας απλωνόταν ένα τοπίο παραμυθένιας ομορφιάς, με εκθαμβωτικά χρώματα και τους δικούς του χαρακτηριστικούς κατοίκους, οι οποίοι διατήρησαν στο χρόνο το χρώμα και την αυστηρή κοινωνική δομή τους.

Τι να πρωτοπούμε για το Περού, τη μοναδική αυτή χώρα των Άνδεων, δίπλα στο δάσος του Αμαζονίου, με τη δυτική της ακτή που βρέχεται από τον Ειρηνικό Ωκεανό να είναι έρημος... Μια χώρα, με τυπωτές, κοινωνικές αντιθέσεις, που μαστίζεται από τη φτώχεια του μεγαλύτερου μέρους των κατοίκων, με παραγκουπόλεις και λίγους εύπορους ντόπιους, που ζουν σε οιδιόρροφα τεκτονικά επαύλεις. Ιδιωτικά λεωφορεία στη Λίμα, κράκτες στην πόρτα να διαβαλούν τη διαδρομή, ανύπαρκτη δημόσια συγκοινωνία, εξωτικά φρούτα, πανάκριβα πλεκτά εξαιρετικής ποιότητας από μαλλί αλπάκα. Λάμα που μοιάζουν με πρόβατα με μακρύ λαιμό, σπίτια από άβαφα λασπότουβλα, τεράστιες υπαίθριες αγορές, όπου πωλούνται τα πάντα, χαρισματικοί ζωγράφοι στους δρόμους των πόλεων, οργανωμένος τουρισμός, χάρη στην ιδιωτική πρωτοβουλία, αποικιακή αρχιτεκτονική, ελεύθερος ζέγος στα αμέρτητα καζίνο και ελεύθερην χρήση κόκας σε όλο το μεγαλείο της...

της Ελένης Μόκου

ΤΟ ΠΕΡΟΥ ΜΕ ΜΙΑ ΜΑΤΙΑ

Η περιοχή του σημερινού Περού αποτέλεσε εστία πανάρχαιων πολιτισμών, που άκμασαν και δημιούργησαν σημαντικά επιτεύγματα, κυρίως από το 1.000 π.Χ και μεταγενέστερα. Τον 11^ο-12^ο μ.Χ. αιώνα κυριάρχησαν στην περιοχή ομάδες των ινδιάνων ιθαγενών, Κέτουσα, από τους οποίους ιδρύθηκε η αυτοκρατορία των Ίνκας, γνωστή για τον πολιτισμό και την κοινωνικοπολιτική της οργάνωση.

Στο Περού η υφαντουργία και η κεραμική κατέχουν σημαντική θέση στην παράδοση και την καθημερινότητα των ιθαγενών πολιτισμών, αλλά και των σύγχρονων πληθυσμακών ομάδων της χώρας. Είναι οι τέχνες που επιβίωσαν σχεδόν αυτούσιες μέχρι και σήμερα και αποτελούν τρόπο ζωής και καθημερινής πρακτικής στο μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού. Εκεί ευτάξεται και η προσοχή του εποκέπτη, καθώς τα περίτεχνα σχέδια και χρώματα εντυπωσιάζουν. Σε όλα τα παραδοσιακά ενδύματα, αξεσουάρ και υφάσματα παρουσιάζεται πληθώρα από σύμβολα, που αντικαθίστανται από τα αρχαία χρόνια τη γραφή, που άλλοι πολιτισμοί ανέπτυξαν με ποιά άμεσο και προφανή τρόπο.

Η κεραμική, με αγγεία της καθημερινότητας, αλλά και σκεύη περίεργα και ευφάνταστα που προορίζονται για λατρευτικούς και άλλους θρησκευτικούς σκοπούς, είναι επίσης εμπλουτισμένη με πλήθος από σύμβολα. Εμπειρίχονται στα σχήματα και τις παραστάσεις που απεικονίζονται για να εκφράσουν - και όχι μόνο να διακομίσουν - κεραμικά αντικείμενα που περιλαμβάνονται, αλλά και διαμορφώνουν την πολιτιστική κληρονομιά του Περού.

Οι περισσότερες φυλές ιθαγενών που κατέφεραν να επιβίωσουν μέχρι σήμερα στο Περού, εξακολουθούν να μένουν πιστές σε αυτές τις παραδόσεις και να χρησιμοποιούν παραπλάνες, ίσως πιο απλοποιημένες, αλλά και εξελιγμένες τεχνικές κατασκευής. Τα μάλλινα πλεκτά ρούχα, τα βαμβακερά υφάσματα, τα υφαντά οικιακής χρήσης και τα προσωπικά κεραμικά σκεύη είναι μέρος της παράδοσης αυτής.

Η μουσική και οι χοροί παρουσιάζουν μεγάλο πλούτο με κοινές καταβολές, αλλά και οπαντικές διαφορές ανάμεσα σε ξεχωριστές γεωγραφικές ζώνες. Τα πνευτά των Άνδεων και τα τύμπανα με τους υπόκωφους ήχους τους, συνθέτουν ήρεμες μελωδίες. Οι χοροί παρέπουν σε θρησκευτικές τελετουργίες, με μια κυκλική, αέναν κίνηση. Ερχονται όμως σε πλήρη αντίφαση με τους ζωντούς ρυθμούς των μουσικών παραδόσεων της νότιας παραλιακής ζώνης, κατοικημένης από απογόνους οικλάβων της Αφρικής. Η fiesta negra που γιορτάζεται κάθε χρόνο, είναι η ζωτανή αναπάρασταση μιας δύσκολης καθημερινότητας. Κατά τα άλλα, όμως, γιορτάζεται με γρήγορους ρυθμικούς χορούς και χαρούμενες μουσικές.

Η πρακτική ανιμοτικών θρησκειών είναι ακόμα μέρος της παράδοσης για αρκετές ομάδες ιθαγενών και φυλές που ζουν σε απομονωμένες περιοχές. Σε ευρεία έκταση λατρεύεται η γη, ως θεά και μπτέρα των θεών. Η τελετουργία Pago a la tierra, ή προσφορά στη Μητέρα Γη, έχει παραμείνει και τελείται μέχρι και σήμερα στο μεγαλύτερο μέρος της χώρας.

Περισσότερα από 400 είδη πατάτας και 40 καλαμποκιού συνιστούν την πρώτη ύλη για το καθημερινό τραπέζι. Τα θαλασσινά και τα οστρακοειδή στα παράλια, η κτηνοτροφία με τα προβατοκαμπλοειδή στις Άνδεις, καθώς και τα εξωτικά φρούτα της τροπικής ζώνης διαφοροποιούνται εκκλιτικά σε απομονωμένες περιοχές. Δημοφιλές ποτό είναι η τσίτσα. Παρασκευάζεται σχεδόν όπως η μπύρα, αλλά περιέχει εκχύλισμα καλαμποκιού. Καταναλώνεται από τους ντόπιους παντού και σε μεγάλες ποσότητες, συνήθως σε οιδιόρροφα τοπία.

Άνοιξη

5 / 10 Δεκεμβρίου 2015

**«Όταν κανείς
έχει βαρεθεί
το Λονδίνο,
έχει βαρεθεί
την ίδια τη ζωή»**

Samuel Johnson

της Μαρίας Φίλη

εθνικό παράπονο... Πραγματική απόλαυση ήταν, όμως, και η επίσκεψη στο παγκοσμίου φήμις Μουσείο κέρινων ομοιωμάτων της Μαντάμ Τυσσώ. Εκεί τα χάσαμε όλοι μας. Δεν ξέραμε πού να πρωτοφωτογραφηθούμε, δίπλα στον Μπέκαμ, στον Τζορτζ Κλοινέϊ και στις τόσες διασημότητες ιθοποιών, τραγουδιστών, ποδοσφαιριστών και πολιτικών που κοιμούντο Μουσείο.

Κορωνίδα, όμως, όλων υπήρξε η θέα του Πύργου του Λονδίνου και η περίφημη γέφυρα Tower Bridge, σύμα κατατεθέν της βρετανικής πρωτεύουσας. Όλοι μας περπατήσαμε εκεί και όλοι μας έχουμε να θυμόμαστε μία ιδιαίτερη στιγμή ή μία ιδιαίτερη φωτογραφία. Όπως την πρόστοιχη γάμου κάποιου με το «κλεμμένο» δαχτυλίδι της βασιλικούτορος... Γελάσαμε απίστευτα!

Οσο για τις νύχτες; Ούτε αυτές αφήσαμε αναξιοποίητες, καθώς απολαύσαμε τη μοναδικά εντυπωσιακή εμπειρία της νυχτερινής περιήγησης στα φωταγωγημένα αξιοθέατα της πόλης. Περνώντας τη γέφυρα του Waterloo με την υπέροχη θέα, το Μανχάταν του Λονδίνου, το σύμπλεγμα με τους ουρανοξύστες του Canary Wharf, κυριολεκτικά «ρουφήξαμε» γουλιά-γουλιά όσα αξιοθέατα συναντήσαμε. Μεταξύ άλλων, δεν έλειψε και το καθημερινό Βραδινό σουλίτσο στο Piccadilly, στο Soho και στο περίφημο Covent Garden, με τα ατέλειωτα λαμπιόνια, τις φανταξιερές γιρλάντες, τα πάμπολητα στολίδια στα

Σαίξπηρ, κτισμένη στις ώχες του ποταμού Ανον. Πολλά, όμως, άξιζε και ο περίπατος στα μικρά στενά σοκάκια με τα χαρακτηριστικά σπίτια, η επίσκεψη στο γενέθλιο σπίτι του Σαίξπηρ και το βασιλικό Θέατρο. Κατάκοποι στο γυρισμό της τέταρτης μέρας, αλλά όχι χωρίς αντοχές, αφού επρόκειτο για shopping, κάναμε στάση στο εκπωτικό χωρίο Bicester Outlet Village με τις 120 μπουτίκ και τις πλέον γνωστές φίρμες, για να ικανοποιήσουμε την καταναλωτική μας βουτημία.

Σε μία ακόμα οιούμερη εκδρομή, επισκεφθήκαμε το Βασιλικό Γουίντσορ, για να γνωρίσουμε τη μόνιμη κατοικία, τα τελευταία 860 χρόνια, της βασιλικής οικογένειας. Πρώτα είδαμε το μαγευτικό χωρίο Datchet, όπου το έτος 1215 υπογράφηκε η περίφημη Magna Carta, και κατόπιν χαθήκαμε στους ατέλειωτους διαδρόμους του μεγαλύτερου σε χρόνο κάστρου παλατιού στον κόσμο. Οι αίθουσες με τις πορειώνες, η αίθουσα των δείνων του Waterloo, τον ιπποτικό τάγματος του Order of Garter, οι αίθουσες υποδοχής του Βασιλιά και της Βασίλισσας, το κουκλόσπιτο της Βασίλισσας, ο διάδρομος του Αγίου Γεωργίου, είναι μόνο μερικά από τα σημεία που επισκεφτήκαμε... Ακολούθησε μας στο πανέμορφο χωρίο στις ώχες του Τάμεση, το οποίο διατηρεί αναδημοτική την αρχιτεκτονική του 18^{ου} και 19^{ου} αιώνα με την περίφημη σικεπαστή Βίκτωριανή αγορά, μια από τις γραφικότερες της Αγγλίας. Ευτυχώς, ο καιρός βοήθησε, καθαρή τύχη για τους επισκέπτες του Λονδίνου, και συνεχίσαμε την εκδρομή μας μέχρι αργά το βράδυ, φτάνοντας στην κοσμική πλουτόπολη του Μπαθ, την οποία διασχίζει ο ποταμός Ανον. Εκεί αισθανθήκαμε πιλρόττητα από το πλούσιο ταξίδι μας, ολοκληρώνοντας μια απολαύστικη ξενάγηση στα ρωμαϊκά λουτρά του 1^{ου} αιώνα, το Αββαείο, τα πάρκα, το Ρόγιαλ Κρέσεντ - απόγειο της γεωργιανής αρχιτεκτονικής, τα σπουδαιότερα αξιοθέατα της πόλης. Την τελευταία μέρα, την αξιοποίησαμε δεδοντως, με φώνια σε επώνυμους οίκους, πολυκαταστήματα και πολλά σουβενίρ... Μετά πήραμε το δρόμο του γυρισμού, αν και λίγο μελαγχολικό που το ταξίδι μας τελείωνε. Είχαμε όμως όλοι μαζί μας τις φωτογραφίες που τραβήξαμε, και κοιτάζοντάς τις καταλαβαίναμε ότι το Λονδίνο το «πήραμε» μαζί μας...

Κλείνοντας, θέλουμε να ευχαριστήσουμε από καρδιάς τους συναδέλφους και φίλους για τις ιδιαίτερες στιγμές που περάσαμε μαζί στο ταξίδι αυτό. Είμαι βέβαιη ότι το απολαύσαμε πραγματικά. Εύχομαι καλή αντάμωση σε ένα επόμενο ταξίδι μας και σύντομα!

την περιοχή που, όπως διαπιστώσαμε, έχει εξελιχθεί σε τόσο μοντέρνο μέρος με κατοικίες, επαγγελματικούς χώρους και ξενοδοχεία, που συναγωνίζεται ακόμα και το ίδιο το Σίτι!

Ναι, τα είδαμε όλα αυτά, εκστασιασμένοι... είτε τα βλέπαμε πρώτη φορά, είτε μια ακόμα φορά. Βγάλμεις ατέλειωτες φωτογραφίες, τα περπατήσαμε όλα ξανά και ξανά, αλλά είναι από αυτά που ποτέ δεν χρτάνονται! Δεν παραλείψαμε την καθιερωμένη κρουαζέρα στον ποταμό Τάμεση, που μας προσέφερε φαντασμαγορικές όψεις από τα ιστορικά αξιοθέατα του Λονδίνου, καταλήγοντας στο Γκρίνουιτς, το λίγκο της Ιστορίας της βρετανικής ναυτιλίας, με το περίφημο βασιλικό αστεροσκοπείο. Άκρως ενδιαφέρουσα υπήρξε, όπως πάντα, η επίσκεψη στο Βρετανικό Μουσείο, όταν κάθε Έλληνας αντικρίζει συγκινημένος τα Μάρμαρα του Παρθενώνα, έστω και αν τον πιάνει η γνωστή αγανάκτηση και το

δρομάκια, τα εκατομμύρια κόσμου που γυρνούσε σε όλες τις γειτονίες της πόλης έως το πρώι. Το Λονδίνο είναι σίγουρα η πόλη που δεν κοιμάται τη νύχτα! Μακάρι να είχαμε άλλες τόσες ημέρες και άλλες τόσες νύχτες στη διάθεσή μας. Όχι, βέβαια ότι θα έφταναν και αυτές για ένα οιλόκηπρο Λονδίνο!

Ευτυχώς, σταθήκαμε τυχερόι να έχουμε καλή διοργανώτρια, καθώς δεν επένειξε να δούμε μόνο το Λονδίνο, αλλά προγραμμάτισε να εκδράμουμε και στις κοντινές του κομπτέινες. Διαφορετικά, το ταξίδι δεν θα ήταν τόσο πλούσιο, αν παραλείπαμε την Οξφόρδη, την πασίγνωστη Πανεπιστημιούπολη, το θεμέλιο της Αγγλοσαξονικής εκπαίδευσης και σκέψης, και μάλιστα τυλιγμένη με τη μαγεία της χριστουγεννιάτικης αίγιλης! Αν δεν επισκεπτόμασταν το γραφικό Στράτφορντ, την ωραίοτερη ίσως κωμόπολη της Αγγλίας, όπου γεννήθηκε ο θεατροφιλόσοφος

Επί σκεψη στη Βουλή

Είναι γνωστό ότι η Βουλή των Ελλήνων, σε συνεργασία με το Ίδρυμα της Βουλής για τον Κοινοβουλευτισμό και τη Δημοκρατία, αναπτύσσει πολυσχιδείς δραστηριότητες, που αφορούν τη δημοκρατία, την ιστορία μας, τον πολιτισμό, την περιβαλλοντική προστασία, τη διεθνή συνεργασία και την αμφίδρομη επικοινωνία με την κοινωνία των πολιτών. Στο πλαίσιο αυτό, η Βουλή ανοίγεται στην κοινωνία, φιλοξενώντας δεκάδες χιλιάδες επισκέπτες ετησίως και «άνοιγντας» τις πόρτες της στους πολίτες. Συγκεκριμένα, περισσότεροι από 75.000 επισκέπτες ξεναγούνται κάθε χρόνο στους χώρους της Βουλής, ενώ περίπου 10.000 πολίτες και 65.000 μαθητές και φοιτητές δημόσιων και ιδιωτικών εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, σωματεία, και ένες αποστολές μαθητών και φοιτητών την επισκέπτονται ετησίως.

Έτσι, με την αφορμή αυτή, το πο.κ.ε.ατε.π. διοργάνωσε φέτος, με την αξιέπαινη πρωτοβουλία της Δήμητρας Λάλλα, επισκέψεις στο κτήριο της Βουλής των Ελλήνων, τον Φεβρουάριο και Μάρτιο, προκειμένου να δοθεί στους συναδέλφους μια πρώτης τάξεως ευκαιρία να έρθουν σε επαφή με τη σύγχρονη φυσιογνωμία, το ρόλο και το έργο της Βουλής.

Το «άνοιγμα» αυτό της Βουλής στα μέλη του Πολιτιστικού μας Κέντρου, μας έφερε, μέσα από μια χορταστική ξενάγηση, πιο κοντά στις κοινοβουλευτικές διαδικασίες, στην ιστορία του κοινοβουλευτισμού και στην εξέλιξη της δημοκρατίας μας. Απόγευμα Σαββάτου, 20 Φεβρουαρίου, ήταν, όταν δώσαμε ραντεβού στη πύλη του κτηρίου της Βουλής.

Η προσέλευση μαζική, η εμπειρία άκρως επιμορφωτική και το φωτογραφικό υλικό εντός και εκτός Βουλής, δια χειρός συναδέλφου Γιάννη Δρακάκη...

της Βασιλικής Μελέτη

Το ιστορικό κτήριο των Παλαιών Ανακτόρων που στεγάζει σήμερα τη Βουλή των Ελλήνων λειτουργεί ως κλασικό σημείο αναφοράς, αναγνωρισμό από όλους. Πρόκειται για το μεγαλύτερο σε μέγεθος νεοκλασικό κτήριο της πρωτεύουσας, η εικόνα του οποίου είναι αναπόσπαστα συνδεδεμένη με τη νεότερη και σύγχρονη πολιτική ιστορία. Με το πέρασμα των ετών έχουν γίνει πολυάριθμες παρεμβάσεις για την προσαρμογή του χώρου στις εκάστοτε λειτουργικές ανάγκες της Βουλής των Ελλήνων. Στη διάρκεια της πολύ ενδιαφέρουσας ξενάγησής μας, μάθαμε ότι το κτήριο που σήμερα στεγάζει τη Βουλή των Ελλήνων ήταν αρχικά τα Ανακτόρα του Όθωνα, με την ανέγερση των βασιλικών ανακτόρων να έχει ξεκίνησε το 1836 σε σχέδια του Βασιλείου αρχιτέκτονα Φρίντριχ φον Γκέρτνερ, συνολικής διάρκειας 7 ετών. Καταλυτικές σημασίες χρονολογία, ο Νοέμβριος 1929, όπου η Κυβέρνηση Ελευθέριου Βενιζέλου αποφάσισε τη μεταφορά της Βουλής από το παλαιό Βουλευτήριο της οδού Σταδίου στο κτήριο των Παλαιών Ανακτόρων. Έξι χρόνια μετά, την 1^η Ιουλίου 1935, πραγματοποιήθηκε η πρώτη συνεδρίαση της Ολομέλειας της Βουλής στο ανακαινισμένο κτήριο των Παλαιών Ανακτόρων, όπου άρχισαν οι εργασίες της Ε' Εθνικής Συνέλευσης με προσωρινό πρόεδρο της Βουλής τον Αντώνιο Αθηνογένη και πρωθυπουργό τον Παναγή Τσαλδάρη.

Στην Αίθουσα Βενιζέλου, όπου περιηγήθηκαμε, φυλάσσονται κειμήλια του αείμνηστου Ελευθέριου Βενιζέλου. Η ξανάγος μάς διευκρίνισε ότι η Βουλή, σε δημοπρασία του Οίκου Sotheby's, αγόρασε το χρυσό στεφάνι αγριελιάς, που πρόσφεραν οι δημοτικοί άρχοντες της χώρας στον Βενιζέλο στις 15 Σεπτεμβρίου 1920, σε ένδειξη ευγνωμοσύνης για την υπογραφή της Συνθήκης των Σεβρών. Το στεφάνι είχε καθεί, μετά την αυτοεξορία του Βενιζέλου το 1935, και σήμερα, μαζί με το χαρακτηριστικό σκούφο που φορούσε, μια ανάγλυφη πλάκα φιλοτεχνημένη από τον Ρωκ-Μελά, που αναπαριστά το προφίλ του και ένα πορτραίτο από το ζωγράφο Γιώργο Ρόρρη, εκτίθενται στην Αίθουσα που από το 1994 φέρει το όνομά του.

Η ξενάγος μας, επίσης, δεν παρέλειψε να μας ενημερώσει και για το κομβικό χρονικό σημείο της ανέγερσης του Μνημείου Αγνώστου Στρατιώτου στην Πλατεία των Παλαιών Ανακτόρων σε σχέδια του αρχιτέκτονα Εμμανουήλ Λαζαρίδη. Το μνημείο εγκαινιάστηκε στις 25 Μαρτίου 1932, μετά από σχετική ανάθεση στον γλύπτη Φωκίωνα Ρωκ. Το γλυπτό που κοσμεί το κέντρο του Μνημείου αναπαριστά ένα νεκρό οπλίτη και εκατέρωθεν της παράστασης αναγράφονται οι ρήσεις του Θουκυδίδη «ΜΙΑ ΚΛΙΝΗ ΚΕΝΗ ΦΕΡΕΤΑΙ ΕΣΤΡΩΜΕΝΗ ΤΩΝ ΑΦΑΝΩΝ» και «ΑΝΔΡΩΝ ΕΠΙΦΑΝΩΝ ΠΛΑΣΑ ΓΗ ΤΑΦΟΣ». Επάνω στους αναλόμματικούς τοίχους τοποθετήθηκαν δώδεκα, αρχικά, επιγραφές, με τους τόπους διεξαγωγής των σημαντικότερων μαχών των Ελλήνων από τη σύσταση του ελληνικού κράτους, ενώ προβλέφθηκε εσαεί κενός χώρος, ώστε να συμπληρώνονται οι αγώνες που έπονται.

Ιδιαίτερο μνεία έγινε και στη συλλογή της Βιβλιοθήκης της Βουλής, η οποία είναι ανοικτή όχι μόνο στους Βουλευτές αλλά και στους επισκέπτες της Βουλής και περιλαμβάνει περίπου 650.000 τόμους Βιβλίων, εφημερίδες και περιοδικά, σπάνιες εκδόσεις, χειρόγραφα, χάρτες και ποικίλα ιστορικά αρχεία. Η Βιβλιοθήκη της Βουλής διαθέτει επιπλέον πλήρη σειρά της Εφημερίδας της Κυβέρνησης και των Πρακτικών της Βουλής και της Γερουσίας. Ένα αληθινό «κόσμημα πολιτισμού», που καθένας μας αξίζει να επισκεφτεί.

Τέλος, μάθαμε ότι το έργο της Βουλής είναι εκτεταμένο όσο και πολυεπίπεδο. Στην προσπάθειά της να διευρύνει την επικοινωνία της με τους πολίτες και να ενσωμάτωσε τη σχέση τους με τον κοινοβουλευτικό θεσμό, η Βουλή των Ελλήνων διοργάνωνε από το 1994 εκθέσεις, επετειακά αφιερώματα και διαγωνισμούς παιδικής ζωγραφικής που υποστηρίζονται από έντυπα, φυλλάδια, τρίπτυχα, οδηγούς και καταλόγους, λευκώματα,

Το Μέγαρο της Βουλής

χρονολόγια, αλλά και πλούσιο οπτικοακουστικό υλικό. Μάλιστα από τον Νοέμβριο του 1996, συγκροτήθηκε με απόφαση του τότε Προέδρου της Βουλής, Απόστολου Κακλαμάνη, η Επιτροπή Τέχνης και Πολιτισμού της Βουλής, με πρόεδρο τον ακαδημαϊκό Παναγιώτη Τέτση. Παράλληλα, η Βουλή συμμετέκει και σε δημοπρασίες στην Ελλάδα και το εξωτερικό, αγοράζοντας έργα κυρίως Ελλήνων καλλιτεχνών. Τη συνεχώς εμπλουτίζομενη συλλογή έργων τέχνης της Βουλής αποτελούν σήμερα περίπου 1.000 έργα που κοσμούν τους χώρους του κτηρίου και κατά κύριο λόγο αντιπροσωπεύουν τις καλλιτεχνικές τάσεις των δύο προηγούμενων αιώνων. Πολλά από τα έργα αυτά κατά καιρούς περιοδεύουν και εκτίθενται ανά την Ελλάδα.

Η επίσκεψη μας στη Βουλή των Ελλήνων έκλεισε με τις ωραιότερες εντυπώσεις, όταν κληθήκαμε στο πλαίσιο της ξενάγησής μας να παρακολουθήσουμε μέρος της απογευματινής συνεδρίασης της Βουλής, και συγκεκριμένα την ώρα, όπου εκτυλισσόταν ψηφοφορία επί επίκαιρου ζητήματος. Δεν σας κρύβουμε την έκδηλη συγκίνησή μας, όταν, σύμφωνα με την καθηρωμένη διαδικασία, ακούσαμε από τα χείλη της προεδρεύουσας της συνεδρίασης να μας προσφωνούν και να μας καλωσορίζουν στη μοναδική αυτή «γιορτή του κοινοβουλευτισμού και της δημοκρατίας!»

Στο Μέγαρο της Βουλής στεγάζονται...

- Το γραφείο του Προέδρου της Βουλής, των Αντιπροέδρων, των Προέδρων των Επιτροπών, των Κοσμητώρων και Υπηρεσίες της Γ. Διεύθυνσης Κοινοβουλευτικού Έργου και η Βιβλιοθήκη της Βουλής
- Το γραφείο του Πρωθυπουργού
- Η αίθουσα του Υπουργικού Συμβουλίου
- Η Γενική Γραμματεία της Κυβέρνησης
- Τα Γραφεία των Κοινοβουλευτικών Ομάδων των κομμάτων
- Τα Γραφεία των πρών Πρωθυπουργών
- Τα Γραφεία των πρών Προέδρων της Βουλής
- Τα Γραφεία του Γενικού Γραμματέα της Βουλής, του Ειδικού Γραμματέα της Βουλής και του Γενικού Διευθυντή Κοινοβουλευτικού Έργου
- Το Εντεκτήριο των Βουλευτών
- Το Γραφείο των Κοινοβουλευτικών Συντακτών
- Η Υγειονομική μονάδα
- Λοιπές υπηρεσίες για την καθημερινή εξυπρέτηση των Βουλευτών και των εργαζομένων (Βρεφονηπιακός σταθμός, υποκατάστημα της Εθνικής Τράπεζας, γραφείο των Ολυμπιακής Αεροπορίας, υποκατάστημα των ΕΛ.ΤΑ., τμήμα Τηλεπικοινωνιών Εξυπρέτησης του Ο.Τ.Ε., υπηρεσία Ασφαλείας της Βουλής, καφενείο και εστιατόριο).

ΕΛΕΝΗ ΣΤΑΣΙΝΟΠΟΥΛΟΥ
Ελένη Στασινοπούλου είναι ημερογράφος στην ΕΡΤ. Έχει γράψει πολλά βιβλία για παιδιά και είναι συνέντευτη σε πολλές εκδηλώσεις. Αγαπάει τη φύση, την ιστορία και την αρχιτεκτονική.

της Ελένης Στασινοπούλου

Η Προβηγκία είναι μια περιοχή της νότιας Γαλλίας που βρέχεται από τη Μεσόγειο και είναι γνωστή στον περισσότερο κόσμο για την κοσμοπολίτικη παραλιακή πλευρά της Κυανής Ακτής. Από τη Μασσαλία μέχρι τη Νίκαια και το Μονακό πλήθος τουριστών, όλων των βαλαντίων κυρίως των υψηλών, συρρέουν τους περισσότερους μάνες του χρόνου γοντευμένοι από τον καλό καιρό, τη ... μέτρια (για εμάς τους Έλληνες) ομορφιά της ακτογραμμής της, την αρχιτεκτονική της, την καλλιτεχνική της ατμόσφαιρα αλλά και την αίγλη των δραστηριοτήτων που φιλοξενεί.

Καλοκαιρινό Θεατρικό Φεστιβάλ της Αβινιόν, αγώνες αυτοκινήτου στο Μονακό, Κινηματογραφικό Φεστιβάλ Κανών είναι μερικά μόνο από τα γεγονότα που μαγνητίζουν τη διεθνή προσοχή.

Όλα αυτά έχουν το ενδιαφέρον τους, αλλά η πραγματική Προβηγκία δεν βρίσκεται εκεί. Η ψυχή της αποκαλύπτεται όταν απομακρύνθει κανείς από τη θάλασσα και προκωρήσει σε ορεινές και λιγότερο δημοφιλείς διαδρομές, στην Haute Provence, η οποία εκτείνεται μέχρι τις παρυφές των Άλπεων. Σε αυτό το ιδιαίτερο κομμάτι της περιοχής, πόλεις και αμέτρητα κωριά μιας άλλης εποχής, μεσαιωνικά ως επί το πλείστον, μέσα σε μια φύση οργιαστική κάνουν το vous va τρέχει διαρκώς σε πίνακες, ταινίες, μουσικές και ποιήματα αυτών που την αγάπησαν.

Τα λιβάδια είναι γεμάτα παπαρούνες και ίριδες, οι θημωνιές αραδιασμένες στα θερισμένα σιταροκώραφα, οι λεβάντες έτοιμες να ανθίσουν, οι κήποι στα αγροτόσπιτα γεμάτοι μυρωδικά και ζαρζαβατικά, η μυρωδιά του φρέσκου φωμιού και των γλυκών σε βρίσκει, όπου και αν είσαι, οι υπαίθριες αγορές σφύζουν από κόσμο, τα τραπέζια στις πλατείες είναι στρωμένα με φροντίδα, οι άνθρωποι ευγενικοί, οι δρόμοι καθαροί, το κρασί προσφέρεται σε καράφα (!) και το μέλι μυρίζει, τι άλλο; Λεβάντα.

Ένας τόπος ευλογημένος. Σαν την πατρίδα μας. Για τους Γάλλους, όμως, είναι ένα κεφάλαιο, πάνω στο οποίο έχουν επενδύσει με σοβαρότητα.

Θα ήθελα να ευχαριστήσω την Κική Μπήτρου, που συνέβαλε ώστε να πραγματοποιηθεί αυτή η εκδρομή και όλους τους συμμετέχοντες, καθώς ο κάθε ένας με την παρουσία του έδωσε ουσία στη λέξη «ταξίδι»...

Η υπεύθυνη της διοργάνωσης
Ελένη Στασινοπούλου

Θεατρικό Φεστιβάλ Αβίνιον

Το Φεστιβάλ Αβίνιον ιδρύθηκε από τον Ζαν Βιλάρ το 1947. Σήμερα είναι ένα από τα σημαντικότερα γεγονότα στο χώρο των παραστατικών τεχνών του κόσμου. Κάθε χρόνο, τον Ιούλιο, ο Αβίνιον γίνεται μια πόλη-θέατρο, φιλοξενώντας κιλιάδες θεατρόφιλους και πλήθος τουριστών που συρρέουν στην πόλη.

Παραστάσεις, εκθέσεις, συναντήσεις, συζητήσεις θεωρητικού και επαγγελματικού ενδιαφέροντος διαμορφώνουν τη μεγάλη γιορτή του θέατρου.

Φυσικά, δεν είναι μονάχα το επίσημο Φεστιβάλ με το πυκνό του πρόγραμμα που δίνει τον τόνο για την πόλη. Δεκάδες θίασοι κατεβαίνουν με δική τους πρωτοβουλία στην «αγορά» της Αβίνιον. Ομάδες ξεκύνονται καθημερινά στους δρόμους, από το πρωί έως αργά τη νύχτα. Μεταξύ επίσημου και ανεπίσημου Φεστιβάλ υφίσταται ένας ουσιαστικός δεσμός, μια αμοιβαιότητα, αφού είναι σε τελευταία ανάλυση συγκοινωνύτα δοκεία και το ένα προϋποθέτει το άλλο.

Το Παπικό Ανάκτορο, με θέα προς τη Γέφυρα της Αβίνιον, τα τείχη της πόλης και τον Ροδανό ποταμό, είναι το φυσικό τνεκόρ αυτής της μεγαλειώδους πόλης-θεάτρου. Η πόλη μεταμορφώνει την αρχιτεκτονική της κληρονομιά σε κάθε παραστάσεων. Η επίσημη Αυλή του Palais des Papes φιλοξενεί 2.000 θεατές, στο κέντρο ενός κτηρίου που συγκαταλέγεται στην παγκόσμια κληρονομιά της Unesco. Κατά την επίσκεψή μας οι σκαλωσιές είχαν ήδη αρχίσει να σπίνονται.

To Palais des Papes είναι το σύμβολο της ακτινοβολίας της εκκλησίας στη Χριστιανική Δύση τον 14^ο αιώνα. Κατασκευάστηκε το 1335, σε λιγότερο από 20 χρόνια, είναι κυρίως το έργο δύο πάπων που ανέλαβαν την κατασκευή του. Το μνημείο αποτελεί το σημαντικότερο γοτθικό παλάτι της Δύσης και παρουσιάζει στον επισκέπτη περισσότερους από 20 χώρους, και, κυρίως, τα ιδιαίτερα διαμερίσματα του πάπα και τις φανταστικές τους διακοσμήσεις από τον Ιταλό καλλιτέχνη Matteo Giovannetti.

Camargue

Με έκταση πάνω από 930 τετρ. χλμ., η Camargue είναι το μεγαλύτερο δέλτα ποταμού στην Ευρώπη, με εξαιρετική βιοποικιλότητα. Εδώ ζουν τα περίφημα άσπρα άλογα της Camargue, ταύροι και περισσότερα από 400 είδη πουλιών, συμπεριλαμβανομένων των ροζ φλαμίνγκο σε μια ισορροπία ανάμεσα στο περιβάλλον και τις ανθρώπινες δραστηριότητες, που έχουν μια ιστορία 26 αιώνων.

Τα άλογα της Camargue είναι μια ιδιαίτερη φυλή, που οποια, όπως και οι ταύροι της Camargue, ζουν σε πρι-ελεύθερη κατάσταση. Είναι μία από τις αρχαιότερες φυλές στον κόσμο και συνδέονται στενά με τα προϊστορικά άλογα, τα λείψανα των οποίων έχουν βρεθεί αλλού στη νότια Γαλλία. Όπως και οι ταύροι, τα άλογα της Camargue είναι μικρότερα από τα σύγχρονα ξαδέλφια τους, αλλά είναι σε θέση να επιβιώσουν εκτεθειμένα σε ζέστη και υγρασία το καλοκαίρι και δυνατό κρύο το κειμώνα.

Στην νοτιοανατολική Camargue, από την αρχαιότητα, συνεχίζονται στο μεσαίωνα και φάνονται μέχρι τις μέρες μας υπάρχουν απέραντες αλυκές όπου μαζεύεται αλάτι. Ο ανοικτός ορίζοντας, η πρεμία και η απεραντοσύνη της περιοχής δίνουν στο τοπίο μια παράξενη ομορφιά. Εδώ ο Βαν Γκογκ ζωγράφισε πίνακές του και στις αρχές του 20^{ου} αιώνα, ο Αμερικανός συγγραφέας Έρνεστ Χέμινγουεϊ και ο Πικάσο την επισκέπτονταν τακτικά. Έχει, επίσης, χρονιμοποιηθεί ως σκηνικό σε αρκετές ταινίες.

Η Camargue γενικά και η πρωτεύουσά της Saintes-Maries-de-la-Mer, ειδικότερα, σχετίζονται με τους Ρομά. Στην πόλη δεσπόζει ένας ναός που κτίστηκε από τον 9^ο έως τον 12^ο αιώνα, ως ουκρό και καταφύγιο, είναι ορατός από απόσταση χιλιομέτρων και είναι αφιερωμένος στην Αγία Σάρα, το νέγρικο ομοίωμα της οποίας βρίσκεται στην κρύπτη του ναού, από όπου στις 24-25 Μαΐου βγαίνει να πάει ως τη θάλασσα για να αγιαστούν τα νερά. Αυτό είναι το μεγάλο επίσημο προσκύνημα των τοιγγάνων που συρρέουν από όλες τις γωνιές της Ευρώπης. Η μεγάλη φολκλορική αλλά κυρίως θρησκευτική φιέστα γίνεται προς τιμή της Αγίας Σάρας, προστάτιδας των τοιγγάνων. Πρόκειται για ένα γεγονός, η ιστορία του οποίου κάνεται στα βάθη του κρόνου.

Grand Prix Monaco

Το πριγκιπάτο του Μονακό είναι μια πόλη-κράτος, που οποια εκτείνεται κατά μήκος της Κυανής Ακτής. Αποτελεί το δεύτερο κατά σειρά μικρότερο, σε μέγεθος, ανεξάρτητο κράτος παγκοσμίως μετά το Βατικανό, όπως επίσης και το πιο πυκνοκατοικημένο. Στη διάρκεια των διετούς τουριστών, μεγάλα έργα έδωσαν τη δυνατότητα στο Μονακό να επεκταθεί κατά σκεδόν 40 εκτάρια, τα οποία κερδίζουν, κατά βάση, από τη θάλασσα, μέσω επιχωματώσεων.

Οι κάτοικοι του αποκαλούνται Μονεγάσκοι. Το Μονακό έχει πολύτευμα Συνταγματικής Μοναρχίας από το 1911, με ένα πρίγκιπα, επικεφαλής του Κράτους της οικογένειας Γκριμάλντη. Σημειωνόμενης πρίγκιπας είναι ο Αλβέρτος. Η πόλη αυτή είναι κυρίως γνωστή για τα κλίματα της και τον τουρισμό της, τα καζίνο της, τις τραπέζες της, επειδή η νομοθεσία του πριγκιπάτου για τα τραπεζικά απόρρητο και τη καμπλή φορολογία της ευνοεί και ως εκ τούτου τις προτιμά τη διεθνής επιχειρηματική κοινότητα, και όχι μόνο, καθώς και για τους αγώνες της Formula 1.

H Formula 1 είναι πρωταθλημα γυνών αυτοκινήτου

Η λέξη «Formula» αναφέρεται σε ένα σύνολο κανονισμών που πρέπει απαρεγκλίως να τηρούνται από τις ομάδες και τα αυτοκίνητα που λαμβάνουν μέρος σε κάθε αγώνα.

Το Γκραν Πρι του Μονακό διεξάγεται από το 1929 με τις ευλογίες της βασιλικής οικογένειας, που έχει ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τους αγώνες, καθώς ένα μεγάλο μέρος των

εσόδων του πριγκιπάτου οφείλεται σε αυτούς. Κατά τη διάρκεια του σαββατοκύριακου του αγώνα, πλήθος τουριστών συγκεντρώνεται, πλούσιοι και διάσημοι φθάνουν με τα γιοτ τους στο λιμάνι που είναι γεμάτο θεατές.

Κινηματογραφικοί αστέρες, ολονύκτια πάρτι και μπόλικη κλιδίν συνθέτουν το σκηνικό των αγώνων. Τα μπαλόνια μετατρέπονται σε θέσεις θέασης, με ένα φωκό αντίτυπο βεβαίως. Ενδεικτικά, το 2008 η καμπλότερη τιμή εισιτηρίου για όλο το διήμερο του αγώνα είχε καθοριστεί στα 300 δολάρια, με την ακριβότερη στα 3.000 δολάρια.

Για το σπίτιο της πίστας απαιτούνται έξι εβδομάδες, ενώ για το «ξήλωμα» άλλες τρεις, κωρίς κανείς από τους ντόπιους να διαμαρτύρεται για την αναστάτωση.

Ο πιο διάσημος οδηγός των τελευταίων ετών στη Formula 1 είναι ο Μίχαελ Σουμάκερ, ο οποίος έχει κατατησεί 7 πρωταθλήματα οδηγών. Άλλοι γνωστοί σύγχρονοι οδηγοί είναι οι Μίκα Χάκκινεν, Κίμι Ραϊκόνεν, Φερνάντο Αλόνσο και Τζέρον Μπάτον. Οδηγοί που, επίσης, έγραψαν ιστορία στο άθλημα ήταν οι Άιρτον Σένα, Νέλσον Πικέ, Αλαίν Προστ, Νάιτζελ Μάνσελ, Τζάκι Σπιούαρτ, Ζιλ Βιλνέβ, Νίκι Λάουντα.

Η Formula 1 είναι το ακριβότερο σπορ στον κόσμο, τόσο όσον αφορά τις επενδύσεις που πρέπει να διενεργήσουν οι ομάδες σε τεχνολογία και οδηγούς, όσο και τα εισιτήρια των θεατών.

Ο λόγος των επενδύσεων σε αυτό το τόσο δαπανηρό άθλημα είναι η δοκιμή νέων τεχνολογιών, με τελικό στόχο την άμεση κροτιδοποίησή τους σε οχήματα μαζικής παραγωγής. Χαρακτηριστικά αναφέρεται ότι η κρήση του διοικόφρενου έγινε για πρώτη φορά στον αγώνα του Λε Μαν από την Jaguar.

Το Φεστιβάλ των Κανών γεννήθηκε από μια κίνηση-αντίδραση στο τότε υποστηριζόμενο από το φασιστικό καθεστώς του Μουσολίνι Φεστιβάλ της Βενετίας και ως η κατάλληλη βιβρίνα για έκθεση του διαρκών ανερχόμενου γαλλικού σινεμά.

Το 1938, το Φεστιβάλ της Βενετίας βράβευσε μια Γερμανίδα σκηνοθέτη για μια προπαγανδιστικά φασιστικά ταινία της (Olympia), αγνόωντας τη «Μεγάλη Χίμαιρα» του Zav Ρενουάρ, γεγονός που εξόργισε τους Γάλλους.

Έτσι, αργότερα την ίδια χρονιά, αποφασίζουν ότι θα ξεκινήσουν το δικό τους Φεστιβάλ, με πρωτοστάτη τον Λουί Λυμέρ*. Το μικρό παραθεριστικό θέρετρο των Κανών επέλεχθηκε τυχαία λόγω κλίματος, αλλά και επειδή οι δημοτικές αρχές του συμφώνησαν να συνεισφέρουν στον προϋπολογισμό του Φεστιβάλ.

Το Φεστιβάλ ξεκίνησε την 1 Σεπτεμβρίου 1939, όμως οι Γερμανοί εισβάλουν στην Πολωνία στις 3 του μηνός και ξεκινά ο Β' Παγκόσμιος Πόλεμος. Έτσι, το πρώτο Φεστιβάλ διακόπηται έχοντας προλάβει να δειξει μόνο μία ταινία, πριν ακυρωθεί.

Από το 1946 επαναλαμβάνεται και γίνεται αμέσως κέντρο συνάντησης κορυφαίων σκηνοθετών (στην πρώτη διοργάνωση παίκτηκαν ταινίες των Άλφρεντ Χίτσοκ, Μπίλι Γουάιλντερ, Zav Κοκτό, Ρομπέρτο Ροσελίνι).

Η σημερινή λάμψη των Κανών οφείλεται σε όσα συνέβησαν στη δεκαετία του '50. Πρώτα απ' όλα, το Φεστιβάλ μεταφέρθηκε από Σεπτέμβριο σε Μάιο - ώστε να μην αντιμετωπίζει τον ανταγωνισμό από άλλα διεθνή καλλιτεχνικά γεγονότα.

Το 1953, μία άγνωστη και καστανή (ακόμα) στάρλετ ξεκινά το φαινόμενο της πλαζ της Κρουαζέτ. Η Μπριζίτ Μπαρντό εμφανίζεται με

μπικίνι. Από εκείνη τη στιγμή δίνεται το σύνθημα και η Κρουαζέτ πλημμυρίζει από το διεθνές κινηματογραφικό τζετ σετ (από τον Τζέμις Ντιν μέχρι την Τζίνα Λολομπριζίτα και την Σοφία Λόρεν), αστράφτοντας από τη λάμψη των φλας των παπαράτσι.

Το 1955, τα φοινικόδεντρα της πόλης δίνουν την έμπνευση για να σκεδιαστεί το μεγάλο βραβείο που θα συνδέθει με το Φεστιβάλ: ο Χρυσός Φοίνικας (Palme D'Or). Στη διάρκεια της δεκαετίας του '60, το Φεστιβάλ επιδέχεται επαναστατικές παρεμβάσεις - τόσο στη φόρμα του, όσο και επί της ουσίας.

Το Κινηματογραφικό Φεστιβάλ των Κανών

Το 1961, γεννιέται το τιμήμα της αγοράς, ως επίσημο κομμάτι του Φεστιβάλ. Παράλληλα, με το γκλάμουρ της Κρουαζέτ και το σινεφίλ διαγωνιστικό τιμήμα που συγκέντρωνε τον καλλιτεχνικό κόρδο της Ευρώπης και της Αμερικής, η αγορά προσέλκυε όλους τους επικειρυματίες του κινηματογραφικού κόσμου: αγοραστές και πελάτες της διεθνούς κινηματογραφίας.

Το 1963, μία άγνωστη και καστανή (ακόμα) στάρλετ ξεκινά το φαινόμενο της πλαζ της Κρουαζέτ. Η Μπριζίτ Μπαρντό εμφανίζεται με

Μέσα στη δεκαετία, η μέχρι τότε αυστηρά γαλλική κριτική επιτροπή «ανοίγεται», προσκαλώντας μέλη κι από άλλες χώρες. Η Σοφία Λόρεν, ο Φριτς Λανγκ, ο Λουκίνο Βισκόντι γίνονται από τα πρώτα μέλη της διεθνούς πλέον κριτικής επιτροπής.

Τη δεκαετία του '70, ο αμερικανικός κινηματογράφος «εισβάλει» στις Κάνες με τις συμμετοχές και βραβεύσεις νεαρών τότε σκηνοθετών, όπως οι Φράνσις Φορντ Κόπολα και Μάρτιν Σκορσέζε. Ο Κόπολα πήρε δύο Χρυσούς Φοίνικες μέσα σε 5 χρόνια με τη «Συνομιλία» και το «Αποκάλυψη Τώρα!», ο Στίβεν Σόντερμπεργκ για την ταινία του «Σεξ, Ψέματα και Βιντεοταινίες», ο Κουέντιν Ταραντίνο για το «Πulp Fiction», ο Ρόμπερ Άλτμαν για το «Μ*A*S*H». Όλα ξεκίνησαν στην εκπνοή της δεκαετίας του '60 (1969), όταν ο Ντένις Χόπερ και η μηχανόβια παρέα του κατέφθασαν στις Κάνες, έχοντας μάζι τους τη μη τελειώμενη κόπια του «Easy Rider». Πίπερ Φόντα, Τζακ Νίκολοσον και Χόπερ αλίτευαν στην Κρουαζέτ, γράφοντας «αιστορία». Ο τελευταίος έφυγε με το Βραβείο του πρωτεμπανιζόμενου σκηνοθέτη. Από τότε μέχρι και τις μέρες μας ο Φεστιβάλ συνεχίζει να αναγνωρίζει και να βραβεύει το τολμηρό, ανεξάρπτο, εκτός κολυγούντανών στούντιο αμερικανικού σινεμά. Θα μπορούσε κανείς να πει ότι οι Αμερικανοί σκηνοθέτες πρώτα αναγνωρίζονται στις Κάνες και μετά στη χώρα τους.

*Οι αδελφοί Zav και Λουί Λυμέρ κατασκεύασαν τη φορητή συσκευή του κινηματογράφου, που οποια κατοχύωσαν με δίπλωμα ευρεσιτεχνίας, το 1894. Ο κινηματογράφος των αδελφών Λυμέρ αποτελούσε ταυτόχρονα μηχανή λήψεως και προβολής, καθώς επίσης και εκπώσης του φίλμ. Η πρώτη ταινία που δημούρωναν ήταν η «Έξοδος από το εργοστάσιο Λυμέρ» (La sortie des usines Lumière), στην 19 Μαρτίου 1895 και απούπωνε την έξοδο των εργάτων από το εργοστάσιο τους.

Κλασικές στιγμές

• Στην πρώτη διοργάνωση του '46, ο κριτές μοίρασαν το Α' Βραβείο σε... 11 ταινίες! Ανάμεσά τους η «Σύντομη Συνάντηση» του Ντεβίντ Λιν και το «Ρώμη, Ανοχύρωτη Πόλη» του Ρομπέρτο Ροσελίνι.

• Το 1955, μία αμερικανίδα σταρ γνωρίζει τον πρίγκιπα της Γκρέις Κέλι επισκέπτεται το Φεστιβάλ Κανών και δεν ξαναφύγει ποτέ, καθώς γνωρίζει τον Ρενί και γίνεται πριγκίπισσα του Μονακό.

• Οι Χρυσοί Φοίνικες της δεκαετίας του '60 έγραψαν ιστορία στο παγκόσμιο σινεμά: «La Dolce Vita» του Φεντερίκο Φελίνι, «Βιριδιάνα» του Λουίς Μπουνιούέλ, «Blow-Up» του Μικελάντζελο Αντονίοντι, «If...» του Λίντοε.

• Μάρτιος 1968. Μέλη του νέου κύματος των σκηνοθετών (Φρανσουά Τριφό, Zav Λικ Γκοντάρ), σε συμπαράσταση με την έξιγερον σε όλη τη Γαλλία, οργανώνουν διαμαρτυρία στην Κρουαζέτ, εισβάλλοντας στις αίθουσες, σκαρφαλώνοντας στη βελούδινη αιώνιτη οθόνης και σταματώντας τη διοργάνωση νωρίτερα.

• 1976. Ο Τένεσι Γουλιάμς, πρόεδρος της κριτικής επιτροπής, καταδικάζει τον «Ταξιδί» του Μάρτιν Σκορσέζε ως «μία από τις πιο βράβαρες εμπειρίες της ζωής του», δηλώνοντας ότι «οι ταινίες δεν πρέπει να απεικονίζουν με τέτοια πιοντή την βία, το αίμα και την ανθρώπινη κατάπτη, λες και είμαστε στις ρωμαϊκές αρένες και παρακολουθούμε αιμοβόρικες σφαγές». Η διαφωνία του δεν εισακούεται και το 1976 ο Χρυσός Φοίνικας πηγαίνει στο «Ταξιδί».

• 2015, ο σκηνοθέτης Γιώργος Λάνθιμος τιμήθηκε με το Βραβείο Κριτών του Φεστιβάλ Κανών για την ταινία του «Ο Αστακός».

Petanque

Ο γαλλικές μπάλες γνωστές με το όνομα «petanque» είναι ίσως το σπορ που βρίσκεται πιο κοντά στις γαλλικές καρδιές. Κοντινό στο βρετανικό bowling ή το ιταλικό bocce, η γαλλική έκδοση παίζεται παραδοσιακά με σιδερένιες βαριές μπάλες πάνω σε χώμα, ενώτε με ένα ποτήρι pastis στο κέρι. Το γήπεδο του petanque σε κάθε γαλλική κωρόπολη του νότου είναι το σημείο συνάντησης του ανδρικού πληθυσμού.

Η ιστορία του

Ηδη από τον 6ο αιώνα π.Χ., καταγράφεται ότι οι αρχαίοι Έλληνες έχουν παιίσει ένα παιχνίδι, πετώντας νομίσματα, τότε επίπεδες πέτρες. Οι αρχαίοι Ρωμαίοι τροποποίουσαν το παιχνίδι με την προσθήκη ενός στόκου, που έπρεπε να προσεγγιστεί όσο το δυνατόν περισσότερο. Σε ένα ρωμαϊκό τάφο στη Φλωρεντία παρουσιάζονται άνθρωποι που παιζουν αυτό το παιχνίδι, σκύβοντας για να μετρήσουν τα σημεία. Αυτή η ρωμαϊκή παραλλαγή ήρθε στην Προβηγκία από Ρωμαίους στρατιώτες και ναύτες.

Μετά από τους Ρωμαίους, οι πέτρινες σφαίρες αντικαταστάθηκαν από ξύλινες μπάλες. Κατά το μεσαίωνα, το παιχνίδι αναφέρεται ως globurum, αλλά έγινε ευρέως γνωστό ως boules (δηλαδί «μπάλες»), και παιζόταν σε όλη την Ευρώπη. Μέχρι τον 19ο αιώνα, στην Αγγλία, το παιχνίδι είχε εξελιχθεί και οργανωθεί σε αγώνες επιπλέους «κυπέλλου».

Στη Γαλλία, το παιχνίδι εξελίχθηκε ιδιαίτερα στην Προβηγκία. Η γαλλική ονομασία petanque προέρχεται από petanca στην Αγγλία, που οργανωθεί σε ομάδες και μπορεί να φανταστεί το αποτέλεσμα της συμμετοχής μιας μυρωδιάς μέσα σε ένα μήγμα από πολλές άλλες.

Ο Γάλλος καλλιτέχνης Meissonnier έκανε δύο πίνακες που δείχνουν ανθρώπους να παιζουν το παιχνίδι, και ο Honoré de Balzac περιγράφει έναν αγώνα στο «La Comédie Humaine».

Η σημερινή μορφή του παιχνιδιού διαμορφώθηκε από το 1907 έως το 1910, πού αλλού, στην Προβηγκία.

Στις πιέρες μας υπάρχουν ισχυρές εθνικές ομοσπονδίες στη Γερμανία, την Ισπανία και την Αγγλία. Petanque παίζεται ενεργά σε πολλά έθνη που ιστορία τους συνδέεται με τη γαλλική αποικιοκρατία, ιδιαίτερα στη Νοτιοανατολική Ασία, συμπεριλαμβανομένων των Λάσι,

Τα λόγια συχνά περιττεύουν...

...μπροστά στο μεγαλείο των έργων. Η συνέντευξη που θα διαβάσετε αποτελεί ένα ελάχιστο τρόπο για να ευχαριστήσει η συνάδελφός μας, Μαρία Παπανικολάου, την γιατρό του Ωνάσειου Καρδιοχειρουργικού Κέντρου, Φανή Χρονίδου, για την ανυστερόβουλη και ειλικρινή προσφορά της να χειρουργήσει αφιλοκερδώς τον σύζυγό της συναδέλφου, Γιάννη Κανδηράκη. Η κυρία Χρονίδου αποτελεί ζωντανό μήνυμα ελπίδας και ανθρωπίας, καθώς με το παράδειγμά της περνά φύσει και θέσει το μήνυμα ότι, παρά τις αντιξότητες και τα προβλήματα της καθημερινότητας, καθένας μας αξίζει να δίνει σθεναρά την προσωπική του μάχη. Η κυρία Χρονίδου έχει μάθει να ασκεί τη δική της ιατρική, εκείνη που πιστεύει βαθειά μέσα της, στοχεύοντας στην καλύτερη ζωή των άλλων και στον αναλλοίωτο ρομαντισμό των διαχρονικών αξιών.

Γι' αυτή την πράξη ανθρωπιάς της γιατρού, η συναδέλφος, Μαρία Παπανικολάου, εκφράζεται με λόγια απεριόριστης εκτίμησης και ευγνωμοσύνης:

Σήμερα χωρίς ανθρώπινες αξίες και συναισθήματα με το προσωπικό συμφέρον - κέρδος να κυριαρχούν η συνάντησή μου με την Καρδιοχειρουργό,
Φανή Χρονίδου, ήταν ευλογία.
Με ίθος και αξιοπρέπεια, ανθρώπινη, απλή, ακέραιη επιστήμων.
Χειρούργησε τον Γιάννη μου στο Ωνάσειο Καρδιοχειρουργικό Κέντρο.
Θα ήθελα να την γνωρίσετε και εσείς.
Έτσι, όπως κάποτε που τα μοιραζόμασταν όλα.
Και μου λείπετε τόσο...

Παπανικολάου Μαρία
Τ. Διευθύντρια Κεντρικού Καταστήματος πρ. ΑΤΕ

της Βασιλικής Μελέτη

Συνέντευξη της Φανής Χρονίδου στη Βασιλική Μελέτη

ΒΜ. Πώς έγινε η στροφή σας προς την ιατρική;

ΦΧ. Είμαι από τους τυχερούς ανθρώπους που δεν επέλεξα, απλά με επέλεξε η ιατρική. Μεγαλώνοντας σε μια οικογένεια που σε όλο της το φόρμα δεν είχε καίσα σχέση με ιατρικά θέματα, από την προσοχολική πληκτιά, το ενδιαφέρον μου για την ιατρική κυριαρχούσε σε οποιαδήποτε έκφραση. Αρχικά, στα απλοϊκά παιδικά παιχνίδια και στη συνέχεια στο διάβασμα ιατρικών βιβλίων ποικίλου περιεχομένου. Όταν λοιπόν ήρθε η ώρα επιλογής, απλώς δεν υπήρχε ερώτηση, απλά μόνο απάντηση: ΙΑΤΡΙΚΗ. Βέβαια, όπως θα έχετε διαπιστώσει, από το βιογραφικό μου (για λόγους τώρα πια ασθιμάτους) η πρόσβασή μου στην ιατρική δεν ήταν άμεση, κωρίς αυτό να με απομακρύνει στο ελάχιστο από τον προκαθορισμένο στόχο. Στον τελικό δε απολογισμό, οι γνώσεις νοσηλευτικής που αρχικά οπούδασα, μου πρόσφεραν την επιπλέον εμπειρία στην άσκηση της ιατρικής, σε καθοριστικά ολοκληρωμένο επίπεδο.

ΒΜ. Είστε καρδιοχειρουργός στο Ωνάσειο Καρδιοχειρουργικό Κέντρο. Τι σημαίνει «άνθρωπος» για σας και κυρίως τι σημαίνει «ασθενής» για την χειρουργό Χρονίδου Φανή;

ΦΧ. Καρδιοχειρουργός στο Ωνάσειο Καρδιοχειρουργικό Κέντρο αποτελεί απλώς μια συγκυρία. Τη χειρουργική αποτελεί ο συνδυασμός εγχειρητικής και ιατρικής. Η εγχειρητική ανήκει στον χειρουργό που σε ένα καθορισμένο πεδίο οι αποφάσεις και οι ικανότητα των χεριών μετατρέπουν τις γνώσεις σε έργο. Η ιατρική ανήκει στον άνθρωπο-ασθενή, που ως άρρενης οντότητα ο ιατρός καλείται οιλιστικά να προσεγγίσει. Ο στόχος μου είναι να

θεραπεύσω τον ασθενή από την νόσο, αλλά επιτυχία θεωρώ να θεραπεύσω τον άνθρωπο από το φόβο και την απαισιοδοξία της εμπειρίας του αυτής, επαναφέροντας τη ζωή του στους φυσιολογικούς ρυθμούς.

ΒΜ. Πώς αισθάνεστε που έχετε χαρίσει ζωή σε τόσους ανθρώπους;

ΦΧ. Την ικανοποίηση πως είμαι τελικά γιατρός.

ΒΜ. Πόσο έχετε βιώσει την αγωνία του ανθρώπου μπροστά στο θάνατο, το φόβο ότι δεν θα βγει ζωντανός ενδεχομένως από ένα χειρουργείο;

ΦΧ. Η αγωνία του γίνεται δική μου με την πρώτη χειραψία. Στην πρώτη μου επαφή με τον ασθενή στα εξωτερικά ιατρεία, διακρίνω την αγωνία του ίδιου και των συγγενών του και προσπαθώ από την αρχή να τους

ΒΜ. Τι θα συμβουλεύατε ιατρικά τους ανθρώπους κυρίως κάποιας ηλικίας, προκειμένου αυτοί να μην... χρειαστεί ποτέ να επισκεφθούν το Ωνάσειο για κάποιο πρόβλημα με την καρδιά τους;

ΦΧ. Η κλασική σειρά συμβουλών για σωστή διατροφή, άσκηση, αποφυγή καπνίσματος, αντιμετώπιση πρωτοπαθών παθήσεων, όπως σακχαρώδη διαβήτη, υπέρταση, υπερλιπιδαιμία, παχυσαρκία αποτελούν τα κλειδιά μιας καλής πειτουργίας της καρδιάς. Ο ισορροπημένος ψυχισμός δεν είναι αμελητέος παράγοντας, αλλά ίσως να αποτελεί και τη βασική ενεργειακή δύναμη υγείας. Εγώ πιοπόν θα τα συνοψίσω στη φράση «αγάπησε την καρδιά σου με την ψυχή σου».

ΒΜ. Ακούγεται ότι η κρίση διόγκωσε τα ψυχικά νοσήματα. Θα λέγαμε το ίδιο και για τα καρδιολογικά;

ΦΧ. Αυτό φαίνεται ότι αιτιθεύει. Οι άνθρωποι βιώνοντας την κρίση έχουν μεταβάθμιει τις συνίθεσί τους σε σχέση με τη διατροφή, τη λήψη φαρμάκων, την προηπιτκιά ιατρική παρακολούθηση. Έχουν παραδοθεί ψυχολογικά, με το σώμα να ακολουθεί τον ψυχικό αρντιπισμό. Το άγχος, ο εκευρυομός, η ανασφάλεια έχουν ως αποτέλεσμα ορμονικές μεταβολές, που οδηγούν σε αυξομειώσεις αρτηριακής πίεσης, επιπέδων σακχάρου αίματος και δυσθετικούργιας πολλήών οργάνων σε υποκλινικό επίπεδο. Η καρδιά είναι ο αποδέκτης κάθε αιτιαγής που επέρχεται στον οργανισμό. Η ευρεία χρήση (εδώ θέτω κάποιους προβληματισμούς) πρεμιστικών και αντιψυχωσικών φαρμάκων, όπου περιορίζει την άσκηση και σωματική προσπάθεια, αφενός έχει βλαπτικό αποτέλεσμα στη λειτουργία της καρδιάς, αφετέρου καθυστερεί την πρόκληση συμπτωμάτων, που θα οδηγούσαν σε πρώιμα στάδια τον ασθενή στον γιατρό, άρα και στην πιο αποτελεσματική θεραπεία.

ΒΜ. Στην ιατρική το χρήμα δεν μπορεί να είναι κίνητρο. Πρέπει να θυμόμαστε ότι πρόκειται για λειτουργήματα και όχι επάγγελμα. Πόσο ικανοποιημένη είστε από τους συναδέλφους σας στην Ελλάδα σε ό,τι αφορά την παράμετρο αυτή, δηλαδή το χρήμα;

ΦΧ. Ο γιατρός πρέπει να ζησει, να διαβάσει να παρακολουθήσει συνέδρια, να εκπονήσει έρευνα. Αυτά όμως είναι ευθύνη του κράτους απέναντι στους πολίτες του, στους οποίους οφείλει να παρέχει την υγεία με την αριτότερη κατάρτιση των λειτουργών της. Εδώ οι δικαιολογίες σταματούν. Η ιατρική αποτελεί μεγαλείο επιστήμης και ανθρωπισμού. Θεωρώ δυστυχία για ένα γιατρό να μην μπορεί να την βιώσει με τον τρόπο αυτό. Είναι έγκλημα να διαπραγματεύσαι αυτό που έχει ο ασθενής μονάδικο, τη ζωή του, με το καλύτερο μοντέλο του δικού σου αυτοκινήτου. Χωρίς περιστροφές, χωρίς επιείκεια. Δυστυχώς, στην Ελλάδα το φαινόμενο είναι πλέον ο κανόνας, με το εντυπωσιακό να παρατηρείται πλέον από τη φοιτητικά έδρανα, που σημαίνει την πλήρη κατάλυση αξιών και συνασθμάτων. Ισως, όμως, το χειρότερο είναι ότι οι πολίτες το έχουν αποδεχθεί, το θεωρούν φυσιολογικό και κριτήριο επιλογής γιατρού. Έτσι, γαλουχεί μια οιλόκληρη κοινωνία τα παιδιά της, ευτελίζει την ιατρική στις αρχές της και σκοτώνει την ηθική της.

ΒΜ. Αν σας ρωτούσα να μου πείτε με δύο λόγια ή και μια εικόνα πως κτύπησε η κρίση το Ωνάσειο, τι θα απαντούσατε;

ΦΧ. Η κρίση, όπως ήταν άμεσως αναμενόμενο, επηρέασε τη λειτουργία του Ωνασείου σε σχέση με τα οικονομικά (μεγάλες μειώσεις αποδοχών σε όλους τους εργαζομένους, μείωση διαθεσιμότητας και επιπλογής υπηκών) και την αύξηση του χρόνου αναμονής των ασθενών (περισσότεροι ασθενείς με ασφάλεια Ε.Ο.Π.Υ.Υ. και πιγγέτεροι με ιδιωτικές ασφάλισεις, ώστε να αποσυμφορείται η πλίστα των τετράκιλινων). Εντούτοις, η παρακαταθήκη των ετών λειτουργίας του Κέντρου έχει διατηρήσει το υψηλό επίπεδο παροχής υπηρεσιών προς τους ασθενείς, γεγονός που οφείλεται στην ιδιαίτερη σχέση που έχουν αναπτύξει οι εργαζόμενοι με το χώρο αυτό.

ΒΜ. Αποτελείτε παράδειγμα προ μήμηση για νέες γυναίκες με παρόμοιες φιλοδοξίες. Θα ωθούσατε τους νέους σήμερα λόγω κρίσης να ασχοληθούν με την ιατρική;

ΦΧ. Ο συγκεκριμένος χώρος της καρδιοχειρουργικής ή καλύτερα, κατά τον επίσημο τίτλο, της ειδικότητας της χειρουργικής θώρακος είναι δύσκολος. Είναι πιο δύσκολος στην Ελλάδα και ακόμα δυσκολότερος για γυναίκα. Θα δώσω μια μικρή εικόνα. Ξεκίνησα πριν 16 χρόνια στο Ωνάσειο Καρδιοχειρουργικό Κέντρο ως πρώτη ενεργή καρδιοχειρουργός στην Ελλάδα, και όχι στην ειδικότητα, έχοντας εκπαίδευτε στη Μεγάλη Βρετανία σε πολλαπλά επίπεδα. Αντιμετώπισα αρχικά την ειρωνεία και στη συνέχεια την αφιοσθήτηπο των γυναικών μου σε επίπεδα πλήρους απαξίωσης. Όπως, όμως, είναι προφανές, τίποτα από όλα αυτά δεν με κατέβαλε, ώστε να κάνω πίσω. Το μεγαλύτερο «μειονέκτημα» μου αποτελείσει και ο τρόπος άσκησης της ιατρικής, όπου χωρίς συμβιθασμούς ο ασθενής παρέμενε πάντα στο επίκεντρο των αξιών μου.

Η φιλοδοξία στην επιστήμη της ιατρικής πρέπει να είναι οριοθετημένη. Ο στόχος σαφής, το πάθος κυρίαρχο, η αφοσίωση πιλήρως. Η νέα γυναίκα, ο νέος γιατρός, συνειδητοποιημένος ότι η ιατρική δεν αποτελεί επαγγελματικό διέξοδο, αλλά τρόπο ζωής, που πρέπει να είναι πιλήρως αποδεκτός από τον ίδιο τον γιατρό, αλλά και την οικογένεια που τον πλαισιώνει. Στη συνάρτηση δε των ίσων δικαιωμάτων και ικανοτήτων μεταξύ των φύλων, σε σχέση με τις φιλοδοξίες μιας γυναίκας, θα έλεγα ότι η ανισότητα έγκειται στο ότι η φύση έδωσε και το δικαίωμα και την ικανότητα στις γυναίκες να φέρουν στον κόσμο νέους ανθρώπους, όλα τα υπόλοιπα είναι οι μύθοι του μεσαίωνα. Σε σχέση με την περίοδο κρίσης που διάγουμε, ας θυμόμαστε ότι όλες οι γενιές ζήσανε κάποιους ειδίους κρίση, αλλά καμία δεν κατέθεσε τα όπια. Εκείνοι που θέλουν να είναι γιατροί, ίσως πρέπει να προβληματιστούν περισσότερο για την πολιτισμική κρίση ηθικής και αξιών, που έχει υποβαθμίσει οποιαδήποτε φιλοσοφία σε άγραν υπηκότητα καταξίωσης.

ΒΜ. Άνθρωποι έρχονται και σας σφίγγουν το χέρι σαν να είστε ο θεός τους. Πώς είναι μια τέτοια επαφή με τον απλό κόσμο; Αυτό είναι τελικά που σας δίνει μεγαλύτερη χαρά στη ζωή σας;

ΦΧ. Πρώτα απ' όλα, έχω απαγορεύσει στον εαυτό μου να εισπράξει μια τέτοια μεγαλομανία αίσθηση. Είμαι απλώς ένας άνθρωπος που κάποιος μου απλώνει το χέρι κι εγώ πάρων στα χέρια μου την καρδιά του. Βιώνω την ανησυχία του με ανησυχία και τη χαρά και ανακούφιση του με την ικανοποίηση της επίτευξης του κοινού μας στόχου.

ΒΜ. Η δική σας σχέση με το θέό;

ΦΧ. Θεός είναι η συνείδησή μας. Οποιαδήποτε άλλη μετάφραση στη θεωρία και πράξη, δίνει απλήθηση στην ανησυχία και την ανακούφιση του με δικαιοιολογία.

ΒΜ. Υπάρχει κάποιο γεγονός που θα θέλατε να αλλάξει, αν είχατε τη δυνατότητα να γυρίσετε το χρόνο πίσω;

ΦΧ. Κάθε απόφαση στην πορεία της ζωής μας είναι αποτέλεσμα προσωπικών παραμέτρων εκείνης της συγκεκριμένης φάσης, με γενώμονα τη μελλοντική εικόνα του εαυτού μας. Ήθελα να γίνω αυτό που είμαι. Τα ζύγισα και τα μέτρησα. Αν τώρα θέλω κάτι αλλήλο, θα έπρεπε τότε να κλέψω στο ζύγι.

ΒΜ. Πώς θα χαρακτηρίζατε τον άνθρωπο Φανί Χρονίδου;

ΦΧ. Είμαι άνθρωπος, γεννήθηκα γυναίκα, έγινα γιατρός.

ΒΜ. Κυρία Χρονίδου, σας ευχαριστούμε θερμά για τη συνέντευξή σας αυτή.

Παρούσα θέση

Επιμελήτρια Α', Γ' Τμήμα Επίκτητων Καρδιοπαθεών, Χειρουργική Θώρακα και Μονάδα Υβριδικών Τεχνικών

Τίτλοι

- Πτυχίο Ιατρικής Σχολής Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (1989)
- Ειδικότητα Χειρουργικής Θώρακα (1998)

του Πάρη Παρασκευόπουλου

Εμπειρία... rafting!

Σάββατο πρωί και 20 άτομα με εκδρομική περιβολή και διάθεσην έχουν μαζευτεί στη σάσιο του πλεωφορείου της Πλατείας Συντάγματος. Είναι τα μέλη του **πο.κ.ε.ατε.π.** που ανυπομονούν να εμφανιστεί το πλεωφορείο που θα τους μεταφέρει στον ποταμό Λάδωνα για τη μονοήμερη εξόρμηση rafting! Οι αναγκαίες συστάσεις γίνονται αυθόρυμπα και ο ενθουσιασμός για τα νέα πρόσωπα που απαρτίζουν την ομάδα αυτής της δράσης του **πο.κ.ε.ατε.π.** είναι διάχυτος, μαζί με την ανυπομονοσία για άμεση επιβίβαση και αναχώρηση στο ασημί Mercedes την πλεωφορείο. Το ταξίδι ξεκίνησε μαζί με την πρωινή ευχάριστη φωναρία, καθώς οι συζητήσεις φούντων σχετικά με τον τόπο προσφιλού, τη δράση μας...

Γέμισε το πούλιμαν από πλέξεις και περιγραφές όσων είχαν ήδη δοκιμάσει την εμπειρία της κατάβασης ποταμού με φουσκωτή βάρκα. Επιφωνήματα άλλοτε θαυμασμού και άλλοτε φόβου από όσους δεν είχαν μέχρι τώρα καταφέρει να το δοκιμάσουν, οδηγούσαν σε γέλια! Η παρέα έδεσε αμέσως κι η ώρα κυλούσε πολύ ευχάριστα μέχρι την υποχρεωτική σάσιο για ξεκούραση του οδηγού και καφέ για όλους στην Σ.Ε.Α του αυτοκινητοδρόμου Κορίνθου-Τριπόλεως. Αμέσως μετά το υπέροχο διάλειμμα στην πιλακάδα της μεγάλης θεράπευτης του καταστήματος, οι rafter επιβιβάστηκαν ξανά στο πλεωφορείο για να απολαύσουν τη διαδρομή μέσα από την κατάφυτη πλαγιά στους πρόποδες του Μαινάλου. Από την Τρίπολη και μετά, στο δρόμο προς Λεβίδι και μετά προς Βυτίνα, πριν την οποία το πούλιμαν κατευθύνθηκε προς το χωρίο Δάφνη, απέραντα δάσος με έλατα αποτε-

λούσαν το ιδανικό «πρόγευμα» για την πανδαισία χρωμάτων και αρωμάτων που θα πρόσφερε η περιοχή του σταθμού της EKO Action.

Εκεί, έξω από το χωριό Δάφνη, στα σύνορα των νομών Αρκαδίας και Αχαΐας, στις μοναδικές ξύλινες κατασκευές των εγκαταστάσεων, βρέθηκε λίγο πριν το μεσημέρι ολόκληρη η ομάδα, αφού κατέφτασαν, με IX αυτοκίνητα, δύλια 6 άτομα προερχόμενα από τις γύρω πόλεις. Εκτασιασμένοι, οι συνδαιτυμόνες θαύμασαν το φυσικό κάλιθος της τοποθεσίας, η οποία, όντας παραποτάμια, πινγίνησε σε πανύψηλη δέντρα, απέννεν μια μοναδική αύρα. Ήταν ήδη 12, και μετά το σύντομο ρόφημα που απόλαυσαν όσοι αντιστοθήκαν σε ένα σύντομο περίπατο στη γεμάτη φως και ήπιο τριγύρω περιοχή, άρχισαν να απλάζουν ρούχα οι κοπέλες της παρέας. Τα ξύλινα οικήματα που εξυπηρετούν τις ανάγκες φύλαξης του εξοπλισμού και διανομής των ειδικών στοιλών, γέμισαν κόσμο, με χαμόγελα στα πρόσωπα και ενέργεια στο βλέμμα. Μετά τα σχετικά πειράγματα για τα μεγέθη των στοιλών, μοιράστηκαν οι ολόσωμες φόρμες τύπου κατάδυσης, το αδιάβροχο κράνος για όποιον κρύωνε. Μην ξεχνάμε ότι ήταν μέσα Νοέμβρη και, πάρα τον ήπιο, η θερμοκρασία ήταν χαμπό! Μετά μας δόθηκε και το κράνος που οδηγήθηκε στην ένδυση, με γνώμονα την προστασία και την ασφάλεια όλων.

Πανέτοιμοι πιοι πόνοι από εξοπλισμό και διψασμένοι για περιπέτεια, 24 ενήλικες και 2 παιδιά, που πλαισίωναν τη δυναμική αυτή ομάδα των rafter,

οδηγήθηκαν στο σημείο εκκίνησης της κατάβασης. Η κατανομή έγινε σε δύο βάρκες των 8 ατόμων και μία ακόμα των 10 ατόμων. Δόθηκαν κράνος, κουπί και σωσίβιο γιλέκο σε όλους, προκειμένου να αρχίσει η επιβίβαση στις βάρκες και η εκπαίδευση από τον εκπαιδευτή κάθε μίας. Εδώ αξίζει να αναφερθεί ότι το rafting προέρχεται από τη πέριξ raft που σημαίνει σκεδία. Αρχικά, η κατάβαση ποταμών για τη μεταφορά ανθρώπων και εμπορευμάτων γινόταν με κομμένους κορμούς δέντρων δεμένων με σχοινιά. Αργότερα, υπάρχουν αναφορές για χρήση πιο εύχρηστων φουσ-

τώσει από το κυνήγι του Σάτυρου την μεταμόρφωση σε καλλιέργεια: τότε ο Πάνας έκαψε μερικά καλλιάρια, τα ένωσε και έκανε την Σύριγγα μουσικό όργανο, που χρησιμοποιούσε μόνο αυτός.

Αυτά τα όμορφα και επιμορφωτικά ακούστηκαν από τον οδηγό της βάρκας, μόνο στην αρχή της διαδρομής, μετά το πρώτο έντονο ξεκίνημα, όταν παρασύρθηκε η βάρκα από τη νερά του φιλόξενου, κατά τα άλλα, ποταμού και κωπιδιατών σαν όλοι, σύμφωνα με τις οδηγίες. Άμεσως μετά, η μορφολογία του ποταμού εκείνη την πρέμα υποχρέωσε όλα τα μέλη του πληρώματος να πειθαρχούν στα αυστηρά και δυνατά κελεύσματα: «Όλοι κουπί εμπρός, η δεξιά πλευρά πίσω!», «Κεφαλή κάτω!», όταν πυκνά κλαδιά

Τα τραπέζια γέμισαν, τα πιάτα εμφανίστηκαν, τα ποτήρια τσούγκρισαν, το σύνθημα δόθηκε.

Όσοι επιθυμούσαν μάλιστα, μπορούσαν μετά να συνεχίσουν με το ξοδοθύλια και ποδόπλατο. Η όρεξη μεγάλη και τα ορεκτικά τόσο νόστιμα που πραγματικά δεν κατάφεραν να «γιατρέψουν» την πείνα, αλλά να την αναίσουν ακόμα περισσότερο, μέχρι να καταφέσουν οι μπριζόλες και ο κόκκορας με μακαρόνια. Κάπως έτσι οι οικοκληρώθηκε η πειπτουσία της απόλαυσης.

Όταν το σκοτάδι άρχισε να πέφτει, κανείς δεν ήθελε να μπει στο όχημα επιστροφής. Αναγκαστικά, άλλοι κουρασμένοι και άλλοι από άποψη, έκλεισαν τα μάτια, προσπαθώντας να κρατήσουν όσο περισσότερο μπορούσαν ζωντανές τις εικόνες που μόλις είχαν κερδίσει από τη φανταστική αυτή εξόρμηση στη ζεστή αγκαλιά της μπέρας φύσης στον Λάδωνα!

Φτάνοντας στην Αθήνα, κοινός παρανομαστής, η επιθυμία να ξαναγίνει σύντομα κάτι παρόμοιο και αυτή τη φορά να περιλαμβάνει και διαμονή εκεί... για πάντα!

σωστά οι υπόλοιποι, και να κρατήσει σε ασφαλή ρότο το πλεούμενο, αποδείχτηκε εξαιρετικά σοβαρό εγχείρημα και γέννησε ασφαλή συμπεράσματα για το ποιο «το έχουν»!

Όλα τα ωραία, ωστόσο, κάποτε τελειώνουν κι έτσι, μετά από λίγο, φάνηκε το τέλος της διαδρομής που σημαδοτούσε την αποβίβαση από τις βάρκες και τη μεταφορά μας στα τρέιλερ για χρήση από τους επόμενους επίδοξους rafter του μυθικού ποταμού! Βέβαια, όλοι ήθελαν να πάνε πάλι για μια ακόμα απίθανη κατάβαση, πριν καλά-καλά, όμως, πάρουν ανάσα, καπνού και μυρωδιές από το εξωτερικό μπάρμπεκιου μαγνήτισαν τα σώματα που έλαβαν μονομία θέση στα ξύλινα τραπέζια για να χαρούν τις γαστριμαργικές εμπνεύσεις των μαγείρων της Ε.Α.

απόστολος φωτιάδης

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΦΩΤΙΑΔΗΣ

ΑΠΟΓΕΙΩΣΗ

CD

ΑΠΟΓΕΙΩΣΗ

Το 2011, ο Απόστολος Φωτιάδης, μας αυτοσυστήνει με την πρώτη του δισκογραφική δουμεία, με τίτλο «Όλα εσύ» ως νέος ερμηνευτής, 5 χρόνια μετά, και σαφώς πιο ώριμος ως τραγουδοποιός πλέον, μας προσκαλεί και μας προκαλεί να απογειωθούμε με το νέο του album «Απογείωση» που κυκλοφορεί από την MLK.

Πρόκειται για ένα δίσκο με 9 ξεχωριστά τραγούδια, με 9 διαφορετικά και ιδιαίτερα κομμάτια που έρχονται να μας ταξιδέψουν και ...να μας απογειώσουν! Ο Απόστολος Φωτιάδης, σ' αυτή τη δεύτερη προσωπική του δισκογραφική δουμεία, ξεδιπλώνεται, πέρα από το στιχουργικό, και στο κομμάτι της σύνθεσης και της δημιουργίας, υπογράφοντας τους στίχους, καθώς και τις συνθέσεις στα 6 από αυτά, με τον Δημήτρη Φωτιάδη να συνθέτει τα άλλα 3 και να αναλαμβάνει την ενορχήστρωση και τη μουσική επιμέλεια όλων των τραγουδιών.

Η ιδιαιτερότητα του δίσκου είναι πώς επιτυγχάνεται το μουσικό πάντρεμα τόσων διαφορετικών επιρροών και ειδών μέσα σε ένα album. Το πώς το έντεχνο συναντά το swing, η παράδοση το rock και η μπαλάντα το ξένο. Πάντα, όμως, με γνώμονα την ποιοτική προσέγγιση των πχοχρωμάτων και εναλλαγών στους ρυθμούς, κάτι που διακρίνει τα δύο αδελφιά στις συνθέσεις τους και ειδικά στις ενορχηστρώσεις του Δημήτρη Φωτιάδη.

Τα κομμάτια πχοχραφήθηκαν στα Warcry Studios στη Λάρισα από τον Μιχάλη Αδαμόπουλο, που, επίσης, ανέλαβε τη μίξη και το mastering του δίσκου. Ενός δίσκου που από την αρχή ως το τέλος διακρίνεται για τη συλλογικότητα και τη συσπείρωση πολλών εξαιρετικών μουσικών και καλλιτεχνών. Χρόνια συνεργάτες, νέοι και παλιοί φίλοι έβαλαν το λιθαράκι τους, την πινελιά τους, για να αποκτήσει αυτός ο δίσκος τα ιδιαίτερα και ποικιλότροπα αυτά πχοχρώματα που εκπροσωπεί.

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Γεννημένος στο Σίδνεϊ της Αυστραλίας το 1978 και μεγαλωμένος σε μουσική οικογένεια, με μπέρα στιχουργό/ερμηνεύτρια, πατέρα ερμηνευτή και αδελφό μουσικού συνθέτη, δεν άργησε κι αυτός να πάρει τον όμορφο δρόμο της μουσικής και της ποίησης. Από μικρός συμμετείχε στις χορωδίες και στις θεατρικές παραστάσεις του Ποιλιτιστικού Κέντρου της Νέας Νότιας Ουαλίας. Μεγαλώνοντας σε μια πολυπολιτισμική χώρα, τα ακούσματα του, πέραν του εθνικού στοιχείου, είχαν και ζένες επιρροές. Στο ξεκίνημά του είχε την τύχη να βρεθεί υπό την καθοδήγηση του Guido Nicoletti στο πιάνο και του Jess Zappia στα τύμπανα, και να πάλεψε τη στήριξη και εκπαίδευση από τον αδελφό του, Δημήτρη Φωτιάδη, στη μέχρι τώρα πορεία του. Μαθήματα φωνητικής έκανε με την Otilia. Στα σχολικά

Μουσικά στην «Απογείωση» συμμετέχουν οι:

- Τύμπανα:** Γιάννης Αυγερινός
- Κρουστά:** Γιώργος Κατσάρας
- Νταούλι:** Γιώργος Αχινώτης, Γιώργος Κατσάρας
- Κοντραφορά:** Κώστας Αρσένης, Μιχάλης Ζαχαρτζής, Γιάννης Καραμανιώλας
- Ηλ. Μπάσο:** Κώστας Αρσένης, Γιάννης Καραμανιώλας, Βασίλης Λιάκος
- Κλασική / Ακουστική Κιθάρα:** Λουκάς Αυγερινός
- Ηλ. Κιθάρα / Rhythm & Lead Guitars:** Γιάννης Κατσανούης
- Λαούτο:** Χρήστος Καλαμπούκας
- Σάζι:** Παναγιώτης Σδράλης
- Κλαρίνετο:** Νίκος Γκονέλας, Στέφης Κοτρώτσιος, Κώστας Κωστούης, Μιχάλης Σαμπάνης
- Φλάουτο:** Γιώργος Τσιαρδάκας
- Φλογέρα:** Μιχάλης Σαμπάνης
- Νεϊ:** Γιώργος Αμαραντίδης
- Τρομπόνι:** Γιώργος Αγγελάκης
- Τρομπέτα:** Κώστας Παπακώστας
- Άλτο Σαξόφωνο:** Δάφνη Μπαρμπέρη, Μιχάλης Σαμπάνης
- Τενόρο Σαξόφωνο:** Δάφνη Μπαρμπέρη
- Βιολί:** Λευτέρης Γάληλος, Γιώτα Στεφανοπούλου
- Τσέλιο:** Γιώργος Ζαφείρης
- Ποντιακή Λύρα:** Χριστίνα Κυριακίδου
- Κρητική Λύρα:** Γιάννης Λεκάκης
- Πιάνο/Πλήκτρα:** Ιωάννα Μπαλή, Δημήτρης Φωτιάδης
- Ακορντεόν:** Ζωή Νταούκα, Δημήτρης Πατούλης
- Φωνητικά:** Μιχάλης Ζουριδάκης, Αρετή Παπαναστασίου Νίκος Σκούφας, Ηλέκτρα Φωτιάδη και Απόστολος Φωτιάδης
- Παραγωγή:** ΧΡΩΜΟΔΙΑΣΤΑΣΗ ΕΠΕ

του χρόνια συμμετείχε σε συγκροτήματα ως ντραμίστας και τραγουδιστής, αλλά και σε όλες τις συναυλίες ανά την Ελλάδα που πραγματοποίησε ο συνθέτης Δημήτρης Φωτιάδης, υπορετώντας με αγάπη το ρεμπέτικο, έντεχνο, πλαικό, ποπ, ροκ και ξένο τραγούδι.

Τελείωσε το γυμνάσιο στην Αυστραλία, το λύκειο στη Λάρισα και σπούδασε ποιηστική στο ΤΕΙ Λάρισας. Εργάστηκε ως Βοηθός Λογιστή, Καθηγητής Αγγλικών και Υπεύθυνος Ανάπτυξης Αγοράς μεγάλης ελληνικής εταιρείας.

Τα τελευταία χρόνια τραγουδάει και παίζει επαγγελματικά σε συναυλίες, μουσικές σκηνές και μπουάτ σε Θεσσαλονίκη, Αθήνα, Τρίκαλα, Δράμα, Καρδίτσα, Μέσση, Δεσκάτη κ.ά., και στην πόλη της Λάρισας, όπου ζει από το 1994, οπότε και επέστρεψε οικογενειακώς από την Αυστραλία. Εμφανίζοταν στη μουσική σκηνή «Μύλος 1927» από το 2006 έως και το 2008. Σήμερα, παραλληλά με τη μουσική του περιπλάνηση, εργάζεται στην Τράπεζα Πειραιώς. Δραστηριοποιείται ως συνδικαλιστής, εκπροσωπά τους συναδέλφους εργαζόμενους και από το 2013 είναι μέλος της Διοίκησης του Εργατικού Κέντρου Λάρισας.

Έχει απασχολήθει ως ιθωματίς και τραγουδιστής στη Λάρισα, συμμετέχοντας σε αρκετές παραγωγές είτε με την ομάδα Zouburlesque της Φαίνης Σούκου στα έργα «Happy New York» και «Υπερπαραγωγή», σε σκηνοθεσία του Νικόλα Μακρή, είτε με τις παραγωγές του Αποθήλωνιου Μουσικού Κέντρου του Θέμη Σαμαντζή στον Τύρναβο καθώς και στη θεατρική Ομάδα του Εργατικού Κέντρου Λάρισας από το 2014.

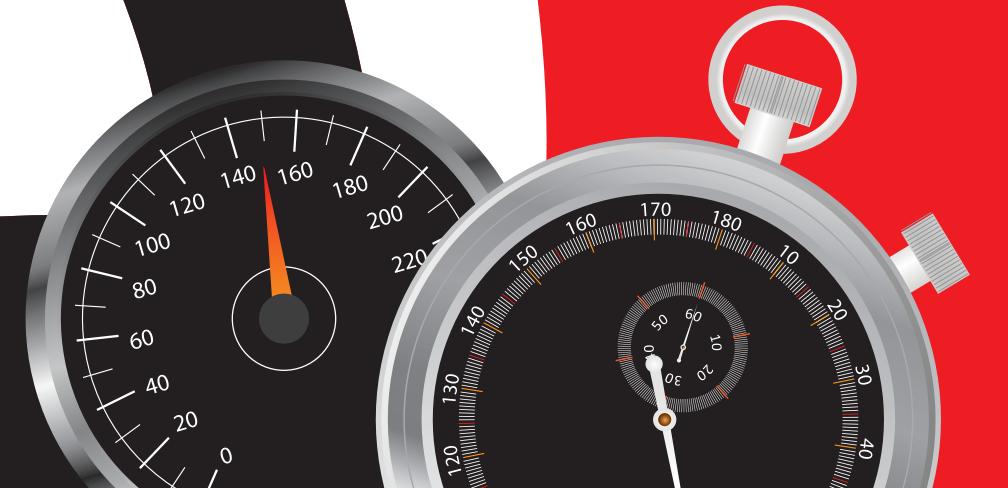
Δισκογραφικά συμμετέχει στο CD «Τα τραγούδια της γειτονίας μας» του Δημήτρη Φωτιάδη από ζωντανή πχοχράφωση (2004). Το 2011 κυκλοφόρησε το πρώτο προσωπικό του CD με τίτλο «Όλα εσύ», σε μουσική του Δημήτρη Φωτιάδη και ποίηση της Μαρίας Μπιθιλή-Φωτιάδη καθώς και στίχους του ίδιου. Το 2016 θα κυκλοφορήσει από την MLK ο δεύτερος προσωπικός του δίσκος με τίτλο «Απογείωση», όπου υπογράφει τους στίχους και τη μουσική στα 6 από τα 9 κομμάτια.

της Ελένας Κουρνέτα

Μηχανοκίνητος αθλητισμός για όλους σε...

GO KART!

Το πο.κ.ε.ατε.π. είχε τη χαρά να διοργανώσει μια μοναδική επίσκεψη σε ειδική πίστα kart. Αρχάριοι και μυημένοι, είχαν την ευκαιρία να βρεθούν σε θέση πιλότου kart και να οδηγήσουν στα όρια, με ασφάλεια. Μηχανοκίνητος αθλητισμός και ταυτόχρονα διασκέδαση για μικρούς και μεγάλους, σε μια διοργάνωση για όλη την οικογένεια και σε προνομιακές τιμές. Προορισμός μας, η KARTLAND Παλλήνης, δίπλα στο ποδηλατόδρυμο Μουστάκας, μια Κυριακή πρωί στις 10.

Οι θαρραλέοι συμμετέχοντες, γονείς και παιδιά, που δεν είχαν σχολικές γιορτές ή άλλες δραστηριότητες, ούτε ταλαιπωρούνταν από κάποια ίωση, άφησαν τα ψώνια στα ανοιχτά καταστήματα εκείνας της Κυριακής για να απολαύσουν τον εξαιρετικό ήπιο. Ένα ήπιο που μας έκανε τη χαρά να μας συντροφεύσει μαζί με τον εκκωφαντικό ήχο των εξατμίσεων των μονοθεσίων...

Εκεί ποιόπον μαζευτίκαμε και ήπιαμε το πρωινό καφεδάκι μας, όλοι μαζί σαν θεατές όσων πιο «πρωινών τύπων» είχαν ήδη βρεθεί στα μπάκετ καθίσματα. Η επίσκεψη στο χώρο αρχικά μας δημιούργησε έντονη συγκίνηση, καθώς στην είσοδο υπήρχε μια κατακόκκινη Ferrari. Τα παιδιά μας έτρεξαν στις ειδικές θέσεις να παρακολουθήσουν όσους βρίσκονταν μέσα και όργωναν την πίστα. Όταν προσπήθησαν όλα τα μέλη του πο.κ.ε.ατε.π. που είχαν δηλώσει συμμετοχή, η ειδική σύμβουλος κυκλοφοριακής αγωγής συγκέντρωσε τα παιδιά και τους πρόσφερε μια πολύ ενδιαφέρουσα εκπαίδευση σχετικά με το kart, ώστε να μάθουν πρωτίστως να κινούνται με ασφάλεια τόσο στην πίστα όσο και στους δρόμους μετόποντικά. Είναι γνωστό ότι οι πίστες kart είναι το φυτώριο των νέων οδηγών της Formula 3000 και Formula 2 της FIA που οδηγούν τους καθύτερους πιλότους στα μονοθέσια των ομάδων της Formula 1, του πιο συναρπαστικού και ακριβοπληρωμένου σπορ στον πλανήτη με εκατομμύρια πιστούς θεατές. Τα kart είναι κατασκευασμένα έτσι, ώστε με ασφάλεια να μπορούν όλοι να μάθουν να οδηγούν με ταχύτητα και εκτελώντας επιλογμούς με πλαγιοθίσθιση να νιώσουν την αποκόλληση των πίσω

τροχών σε κάποιο βίαιο πάτημα των φρένων, που οδηγεί σε μπλοκάρισμα των τροχών κίνησης. Δεν υπάρχει κιβώτιο ταχυτήτων, άρα ούτε συμπλέκτης ή πλεβίς, απλώς και μόνο φρένο στο αριστερό πόδι και γκάζι στο δεξιό, οπότε καθίσταται ποιλή εύχρηστο τόσο σε μη εξοικειωμένους όσο και σε έμπειρους οδηγούς που κυνηγούν την καλύτερη επίδοση στο χρόνο γύρου της πίστας.

Η αίσθηση είναι ιδιαίτερη, αφού η πίστα διαθέτει αυτόματο σύστημα χρονομέτρησης που εμφανίζεται στην οθόνη καταγραφής. Απλά και πλόγω της απουσίας παρμπρίζ ή ειδικών βοηθημάτων στο τιμόνι, η εμπειρία είναι καθαρά αγωνιστική και εξιτάρει όσους έχουν... το μικρόβιο των αγώνων ταχύτητας από νεαρή πλευρά και το συντηρούν ακόμα. Γρήγορα συγκροτήθηκαν τα διαφορετικά γκρουπ συμμετέχοντων: από βρέφη που έτρεξαν με διθέσια οχήματα μαζί με τον ένα από τους γονείς τους, παιδιά που δοκίμαζαν για πρώτη φορά την αίσθηση του γκαζιού στο δεξιό πόδι και ενήλικες που πραγματοποίησαν το παιδικό τους όνειρο να τρέξουν με kart, μιας και στην εποχή τους ήταν πανάκριβο και ανέφικτο σπορ. Ο ενθουσιασμός μεγάλος για όλους και ορισμένοι μάλιστα δεν αντιστάθηκαν να κάνουν πράξη άλλη μια διαδικασία αγώνα σε μια προσπάθεια κατάρριψης του ατομικού ρεκόρ πίστας. Η μύση στη μαγεία του μηχανοκίνητου αθλητισμού είχε πλέον ολοκληρωθεί, από την αρχή, με την τοποθέτηση του ειδικού κράνους αγωνιζόμενου και του περιλαίμιου στάριξ του αυχένα, έως το τέλος, με το ανέβασμα στο βάθρο των νικητών και τις φωτογραφίσεις των νέων πιλότων.

Οι αποχωρήσεις ξεκίνησαν γύρω στις 2 το μεσημέρι, μετά την ομαδική φωτογραφία των παρευρισκόμενων γύρω από την εντυπωσιακή κόκκινη Ferrari και την κλήρωση τριών δώρων στους πιο τυχερούς καθώς και μιας βόλτας εντός πίστας μέσα στη Ferrari από τη θέση του συνοδηγού για τους μικρούς μας φίλους, λάτρεις των γρήγορων τροχών στην άσφαλτο!

Εκπληξη

Πρωί-πρωί, φτάνει στην Τράπεζα, αποφασισμένος να τελειώνει και να μην αφήσει εικρεμότερες πίσω του. Ο φύλακας των αναγνωρίζει και δείχνοντάς του την οιλοσέλιδη φωτογραφία στην αθλητική εφημερίδα, που είναι πάνω στον πάγκο του φυλακιού, του λίγει:

«Απάνω τους Μπίλλυ, δείξε τους τι θα πεί Έλληνας!».

Χαμογελά χωρίς σχόλιο και μπαίνει μέσα στην αίθουσα συναθληγών. Ποιού ψηλός, ποιού νέος, ποιού όμορφος και ποιού ιδιαίτερος, τραβά αμέσως όλα τα βλέμματα κυρίως των γυναικών, προσωπικού και πελατών. Κάθεται περιμένοντας τη σειρά του και σιγά-σιγά αφήνει το νου του να πάει επτά χρόνια πίσω...

Ο Βασίλης Δημήτριον 16 χρονών, ορφανός μετά το θάνατο των γονιών του στη διαρκώς ταραγμένη πατρίδα της μάνας του, ζει σ' ένα παθιό σπίτι με τον θείο του Δημήτρη Δημήτριου. Από εκείνον μαθαίνει την ιστορία του προπάπου του Δημήτρου, που δούλευε από μικρό παιδί στα μεταπλεία του Σερπιέρη στο Λαύριο.

Ο Βασίλης πατρεύει τη μουσική - κυρίως γκόσπει και τζαζ - και το μπάσκετ. Ο θείος Δημήτρης αποφασίζει να πάρει δάνειο από την Τράπεζα, για να επισκευάσει το σπίτι, που σκοπεύει ν' αφήσει στον Βασίλη.

Μετά από τις πιέσεις και τα πειράγματα των φίλων και συμμαθητών του, για την ήρεμη φύση και τον ώριμο χαρακτήρα του, ο Βασίλης παίρνει μέρος στα άγρια συλληλαπτήρια και τους βανδαλισμούς που γίνονται στο κέντρο της πόλης. Ο ίδιος συμμετέχει με μισή καρδιά, καθώς πάντα μένει στο κέντρο του πλήθους, προσπαθώντας να κρύψει το μπόι και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του. Ξέρει ποιού καλά ότι έτσι όπως είναι πλασμένος, δεν θα καλοπεράσει, αν συλληφθεί από την αστυνομία.

Έτσι, εξοικειώνεται με τα σπασίματα, τις μοιλότωφ και τις καταστροφές ειμβολιατικών κτηρίων.

Ο θείος παίρνει το δάνειο, άλλα ποιού σύντομα αδυνατεί να το αποπληρώσει, καθώς βρίσκεται άνεργος ξαφνικά και απειλείται με κατάσχεση του σπιτιού. Βρίσκεται κυριολεκτικά σε αδιέξοδο.

του Γιάννη Δρακάκη

Φωτό: Τραβηγμένη από τον Ανδρέα Σχοινά

Διήγημα

Στις αρχές του 2012, στα πλαίσια σεμιναρίου για τον κινηματογράφο, υπό την καθοδήγηση του σκηνοθέτη Βασίλη Βαφέα, συνέλαβα την ιδέα ενός σεναρίου για ταυτία μικρού μήκους. Η ιστορία αφορούσε την ΑΤΕ και το αρχοντικό Σερπιέρη μέσα από τα μάτια ενός νέου, ουγγενούς δανειούπτη της ΑΤΕ. Το επεζεργάστηκα και το εξέλιξα σε μικρό διήγημα. Τα γεγονότα που ακολούθησαν ίσως επέβαλλαν ένα διαφορετικό τέλος στη δραστηρότητα του ήρωά μου. Όμως τότε, η πράξη του θα είχε έναν άλλο ουμβολισμό. Ήτοι, προτίμος να τον αφήσω στην προσωπική του πρόσδοτο και εξέλιξη σε αντίθεση με τη χώρα του και την Τράπεζα, όπως και αν ονομάζεται σήμερα.

Γιάννης Δρακάκης

Αρχιπέκτων | Τ. Προϊστάμενος Υποδιεύθυνσης Έργων στη Διεύθυνση Τεχνικών Έργων πρ. ΑΤΕ

κτήριο όπως μπίκε, πετάει τη μοιλότωφ στα σκουπίδια και εξαφανίζεται.

Μερικά χρόνια μετά, η περιοχή έχει απλάξει, η Τράπεζα έχει επεκταθεί σε γειτονικά σύγχρονα κτήρια και ο Βασίλης έχει γίνει επαγγελματίας πάκτης του μπάσκετ σε μεγάλη ομάδα της πόλης. Ο θείος Δημήτρης έχει καταφέρει να επιμπλωνεί την αποπληρωμή του δανείου, το οποίο αρχίζει να εξοφλεί ο Βασίλης, αμέσως μετά την υπογραφή του συμβολαίου του στην ομάδα.

Έτσι, το σπίτι γιλιτώνει και ο προπάππος Δημήτρης μπορεί να είναι υπερήφανος για τον διοσέγγονό του. Σήμερα είναι η πληρωμή της τελευταίας δόσης και ο θείος Δημήτρης επέμενε να γίνει από τον Βασίλη «τιμής ένεκ», όπως ήλει.

Το απόγευμα πετά για την άλλη όχθη του Ατταντικού, όπου τον καλούν οι σειρήνες του NBA, για να δοκιμαστεί σε θρυλική ομάδα του Σικάγο και να πατήσει στα χνάρια των εφιβικών του ινδιανάτων. Τα αμερικανικά ταμπλόιντς ήδη προετοιμάζουν το έδαφος, κάνοντας πόδι για το φαινόμενο του «μαύρου Απόλιθων» από την Ελλάδα.

Ο θείος τον περιμένει έξω από την Τράπεζα, ο Βασίλης του δίνει το χαρτί της αποπληρωμής του δανείου, αγκαλιάζονται και χάνονται μέσα στο πλήθος...

Όσο μπορεί να καθεί ένας μαύρος γίγαντας δύο μέτρων και...

Η τρίτη κατά σειρά ομαδική έκθεση του μαθήματος ζωγραφικής **πο.κ.ε.ατε.π.** έλαβε χώρα στη γκαλερί του **BLACK DUCK** από τις 10 έως τις 16 Μαΐου 2016

Παρουσιάστηκαν έργα των:
Χριστίνας Βαβούλη, Ελισάβετ Ζαχμάνογλου, Εύας Λεφάκη, Ζοζέφινας Λουσίκου, Παναγώτη Μαρίνη, Μάρθας Μιχάλη, Χρήστου Μπάκουλη, Νανάς Μπάλτα, Λίας Παπαγιαννοπούλου, Στέλλας Σιμοτροπούλου, Αγγέλας Σταυρίδη και Βάγιας Τράκα.

Έκθεση Ζωγραφικής

Η αναδρομή στα έργα της ιστορίας της τέχνης είναι ένα ταξίδι που πρέπει να βρίσκεται πάντα χώρο σε μαθήματα ζωγραφικής. Η συγκεκριμένη ενότητα που παρουσιάζεται σε αυτή την έκθεση αφορά την «αναπαραγωγή» κάποιων από τα έργα μεγάλων ζωγράφων ή κάποιων λεπτομερεών τους, με σκοπό όχι τη μίμηση-αντηγραφή τους, αλλά την επαφή των σπουδαστών με τη γνώση της δυναμικής της ζωγραφικής, τη διαφορετικότητα των τεχνοτροπιών και την αναδιαμόρφωσή τους μέσα από μια πιο αφαιρετική ματιά και άμεσον απότομα στην τεχνική.

Ο Wassily Kandinsky, ένας από τους ανικανεύτες της αφηρημένης ζωγραφικής, έλεγε πως ο τέχνη φέρει τη δύναμη μιας γλώσσας, υπογραμμίζοντας επανειλημμένα τη σχέση ανάμεσα στη ζωγραφική και τη διαδικασία της επικοινωνίας. Τέτοιες διεισδύσεις σε βάθος θα μπορούσε να πει κανείς ότι έδωσαν, μεταξύ άλλων, διαφορετικές οπτικές στο τότε εικαστικό σκηνικό της «μοντέρνας» τέχνης που καινοτομούσε, αλλάζοντας την ιδέα του «Ζωγραφίζω ό,τι βλέπω». Η ενότητα αυτή δημιουργείται για την αναζήτηση της έντασης της έκφρασης και την ανάδυση του φωτός-χρώματος ως καθοριστικού στοιχείου της σύνθεσης. Οι σπουδαστές του εργαστηρίου επικείρουν «αναπαράγοντας» ένα ήδη υπάρχον έργο να μειώσουν τη σημασία και την αυστηρή δομή της εικόνας, ενώσω δυναμώνουν το χειρονομιακό και λυρικό στοιχείο. Η μορφή έρχεται σε δεύτερη μορφή, σχηματίζονται συνεχώς χρωματικές δονήσεις, με σκοπό την αποδυνάμωση της φόρμας και του περιγράμματος.

Το επίτευγμα έχει τις δυσκολίες του και συνεπώς δεν επιτυγχάνεται πάντα, καθώς η «πιστότητα στη φύση» και η «ιδανική ομορφιά», που υπάρχουν εύλογα στο μυαλό των περισσοτέρων, ως τα δύδυμα της Καλής Τέχνης, χρειάζεται να χάσουν στην παρούσα ενότητα τη δυναμική τους.

πο.κ.ε.ατε.π. Εφορεία Θεσσαλονίκης

Παρακολουθήσαμε τις παραστάσεις...

Ο γλάρος

Αντών Τσέχωφ

Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλήδος
Κυριακή 29 Νοεμβρίου 2015

Η κωμωδία του Αυτόχειρα

Βασιλικό Θέατρο

Σάββατο 19 Δεκεμβρίου 2015

Σωτηρία με λένε

Θέατρο
Μονή Λαζαριστών
Σάββατο 5 Μαρτίου 2016

Για Όνομα

Θέατρο Μονή Λαζαριστών
Παρασκευή 20 Μαΐου 2016

The Original Wiener Johann Strauss Capell

Χριστούγεννα
στο Μέγαρο Θεσσαλονίκης
Τετάρτη 16 Δεκεμβρίου 2015

Αγγέλα

Θέατρο Μονή Λαζαριστών
Κυριακή 21 Φεβρουαρίου 2016

Βιβλιοπαρουσίαση "Θεός και Κεφάλαιο" του Κώστα Λάμπου

Παρασκευή 15 Ιανουαρίου 2016
στην ΠΡΩΤΟΠΟΡΙΑ

Συναυλία

Aleli - De Creta a Buenos Aires

Από την Κρήτη στο Μπουένος Άιρες Luis Borda & Γεωργία Βεληβασάκη

Αίθουσα Τέχνης ΙΑΝΟΣ
Παρασκευή 27 Νοεμβρίου 2015

Σεμινάριο

στο Μουσείο Κυκλαδικής Τέχνης

"Ο Ερωτισμός στην Τέχνη - Φαντασιώσεις, Σύμβολα, Συμβιώσεις, Παρεκκλίσεις"

Ταξίδεψαμε επίσης:

ΑΝΔΡΙΑΝΟΥΠΟΛΗ

Διήμερη εκδρομή από Θεσσαλονίκη
27-28 Φεβρουαρίου 2016

ΒΕΡΟΛΙΝΟ-ΔΡΕΣΔΗ ΛΕΙΨΙΑ-ΠΟΤΣΔΑΜ

25-29 Μαρτίου 2016

πο.κ.ε.ατε.π. Εφορεία Αθήνας

Παρακολουθήσαμε τις παραστάσεις...

Πυγμαλίων

Όπερα στο Θέατρο ΠΟΡΤΑ
Σάββατο 7 Νοεμβρίου 2015

Ο βίος του Γαλιλαίου

του Μπέρτολτ Μπρεχτ

Θέατρο REX - Σκηνή
"Μαρίκα Κοτοπούλη"

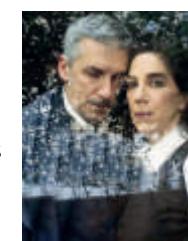
Κυριακή 10 Ιανουαρίου 2016

Το Κουκλόσπιτο

του Χένρικ Ίψεν

Θέατρο της οδού Κυκλιάδων Λευτέρης Βογιατζής
Κυριακή 21 Φεβρουαρίου 2016

Η Όπερα της πεντάρας

του Μπέρτολτ Μπρεχτ

Θέατρο Παθητών
Πέμπτη 10 Μαρτίου 2016

Ταξίδι το χειμώνα

Μουσική παράσταση βασισμένη στον κύκλο τραγουδιών Winterreise του Franz Schubert

Θέατρο Τέχνης Καρόλου Κουν
Δευτέρα 23 Νοεμβρίου 2015

Επίσκεψη - Ξενάγηση στο Μουσείο ΜΠΕΝΑΚΗ

Σάββατο 27 Φεβρουαρίου 2016

Αναζήτηση στην Καλαμάτα

Διήμερη εκδρομή από Θεσσαλονίκη
27-28 Φεβρουαρίου 2016

ΒΕΡΟΛΙΝΟ-ΔΡΕΣΔΗ ΛΕΙΨΙΑ-ΠΟΤΣΔΑΜ

25-29 Μαρτίου 2016

Επισκεφθείτε
τη σελίδα μας στο facebook:
Πολιτιστικό Κέντρο Εργαζομένων ΑΤΕ-Πειραιώς